

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 5 | 2015

PROD FLYG:

BEGRÄNSAD FLYGTID HOTAR FLYGSÄKERHETEN

SIDAN 8

**Militär personal riskerar
lönedumpning på Muskö**

SIDAN 9

SOM-UNDERSÖKNINGEN:

**Svag folkförankring
för försvaret**

SIDAN 20

**Tysk upprustning
skapar debatt**

SIDAN 16

FÖRBANDSBESÖK:

**P7 testar gränser
för ny vagn**

SIDAN 24

NEW TACTICAL CAPABILITY

The 120 mm Insensitive Munition High Explosive Tracer (IM HE-T) will complement a tank's current main gun ammunition with an IM-compliant, full bore HE multipurpose warhead. It is capable of defeating bunkers, fortifications and light armored vehicles, in addition to enemy personnel and ground forces.

A true multi-purpose ammo, the IM HE-T round offers increased power, flexibility and accuracy for current and future environments.

nammo

SECURING THE FUTURE

Dags för ännu en omorganisation

Jag inleder så här efter semestertider med lite kuriosa: själva ordet semester började användas redan på 1700-talet och då faktiskt som ledighet för officerare! Sedan lagstaddades semestern 1938 men inte som en välfärdsreform utan för att folk skulle hålla sig friska så de kunde jobba hårt resten av året.

Men nu är hösten här, och den är av flera olika anledningar händelserik för oss som arbetar inom Försvarsmakten.

Till exempel lämnar nuvarande ÖB sedan sex år, Sverker Göransson, den 1 oktober över till sin av regeringen utsedda efterträdare. I skrivande stund är det ännu inte känt vem som tar över men jag får väl ändå passa på att önska Sverker Göransson lycka till när han nu lämnar Försvarsmakten för att gå i pension.

Gissningsvis en av de absolut sista arbetsuppgifterna nuvarande ÖB genomför innan han lämnar över stafettspinnen till sin efterträdare är att fatta beslut om ny organisation.

Ej sonade synder

Ty vi står nu inför ännu en ny organisation, Ny FM Org som stegvis skall införas under perioden 2016–2018.

En återblick på införandet av FM Org 13 ger viss förklaring till den röran som FM befinner sig i just nu då den i mångt och mycket uppstod vid tiden. Det mesta kastades upp i luften eftersom arbetet baserades på flera politiska beslut då allt skulle förändras och anpassas efter nya och billigare lösningar som till exempel införandet av GSS till följd av vilande värnplikt, tvåbefälssystemet, IO 14 osv. Mycket trillade sedan som bekant ned på fel sätt.

Inför införandet av FM Org 13 var Officersförbundet tämligen kritiska eftersom FM slarvade med det viktiga implementeringsarbetet.

Införandet hastades igenom snabbare än vad till och med politiken förväntade sig, men på bekostnad av medarbetarna. Mycket kompetens gick till spillo när många valde att inte anta sitt

nya befattningserbjudande och många tappade sugar vandrar fortfarande omkring på förbanden.

Officersförbundet krävde att FM skulle stoppa införandet och förlänga implementeringstiden för att införandet skulle bli mer kontrollerat, vilket tyvärr inte gjordes.

Lång införandetid

Denna gång känns själva införandet av en ny organisation mycket mer genomtänkt av FM.

Kortfattat är ambitionen med Ny FM Org från 2016 att möta riksdagens och regeringens krav på en ökad operativ förmåga och en väl fungerande personalförsörjning. Organisationen består av enbart en organisation i form av krigsförband och i princip all personal krigsplaceras.

Införandeplaneringen är satt till tre år mellan 1/1 2016 och 31/12 2018 för att under hela perioden säkerställa den operativa effekten samt att i den mån det är möjligt hantera personalen på ett respektfullt sätt.

Arbetsstagarorganisationernas delaktighet har lösts genom regelrätt samverkan både på central och lokal nivå. Bemanningsarbetet sker på förbanden där både arbetsgivaren och arbetsstagarorganisationerna har personkännedom.

Bättre förarbete

FM har inför införandet av den nya organisationen intervjuat chefer och medarbetare för att få deras syn på tidigare organisationsarbeten i syfte att deras erfarenheter skall användas till förebyggande åtgärder och handlingsberedskap.

Ett bra exempel som kom upp och som gravt missades vid införandet av FM Org 13 är behovet av tydlig information om till exempel avtal,

försäkringar, turordningsregler och regler för uppsägning.

Någon övertalighet sett ur ett myndighetsperspektiv finns inte: vi är ju allt jämt för få som rekryteras till och stannar kvar i

FM. Tråkigt nog är detta ingen tröst för de förhoppningsvis få individer som mot sin vilja kommer att erbjudas arbete på annan ort, men jag hoppas att FM lever upp till sin egen intention att så långt det är möjligt och med alla tänkbara medel undvika detta. Erfarenhetsmässigt leder kommendering till annan ort till att många istället slutar och att FM därmed får ytterligare kompetensstapp som man definitivt inte har råd med.

Men hur bra FM än hanterar själva införandet av Ny FM Org från 2016 får vi inte glömma att organisationen är resultatet av politikernas kraftfulla underfinansiering av svensk försvarsmakt. Nya organisationen och dess införande är alltså bara den minst dåliga lösningen på hur man pressar in sig i en alldeles för liten kostym i förhållande till de uppgifter man förväntas utföra, nu och i framtiden.

Foto: Mikael Silveberg

LULEÅ 14 AUGUSTI 2015

MARIA VON BELOW, ANDRA VICE ORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén (tjl)
Jerker Ambjörn (vik)

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
Birgitta Fredriksson (vik)

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Elisabeth Andersson

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

24

LEDARE

3 Dags för ännu en omorganisation

NYHETER

- 6 Fördubblat antal bullerskador bland rekryter
- 7 Digital överbelastning gör folk sjuka
- 8 Skakigt flygsystem äventyrar pilotutbildning
- 9 Svår övergång när civilt blir militärt på Muskö
- 10 Papper och penna när Prio sviker
- 11 Fredsavtal, regn och eldöverfall i Mali
- 12 Inga TBC-tester efter ME04
- 13 Sjöroveriet ökar åter – men inte i Somalia
- 14 Veterandag märkt av Salabrand
- 15 HD-dom kan begränsa skyddsvakter

REPORTAGE

- 16 Tysk upprustning väcker debatt
- 18 Automatkarbin orsakar skandal i Tyskland

ANALYS

20 SOM om folkförankringen

FÖRBANDSBESÖK

24 P7 testar gränser för ny vagn

FÖRBUNDSNYTT

- 32 Nyheter från F-PAN
- 34 Om kärleken tar nya vägar
- 36 Officersförbundet på SvD Brännpunkt

INSÄNDARE

38 Hur mycket är vår frihet värd?

20

15

> ”Sjuktransporten är den vagn som de lyckats allra bäst med”

Bodil Böös, kurschef P7

> **PRESIDIUM**

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> **FRÅGOR**

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar

Susanne Bredberg och Birgitta Fredriksson
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

> **REDAKTION**

OMSLAGSBILD

Foto: Joi Grinde

**ANSVARIG UTGIVARE/
CHEFREDAKTÖR**

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Tegelluddsvägen 21

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermedia.com

Annons bOKas senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 6, 15 september
Nr 7, 20 oktober

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjudes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

DELADE C4IS FÖRMÅGOR
DELADE KOSTNADER
REDAN IDAG?

Fördubblat antal bullerskador bland rekryter

Akuta bullerskador bland rekryter har ökat med 200 procent jämfört med i fjol och även fler fastanställda drabbas. Försvarsmaktens huvudskyddsombud misstänker att bristande utbildning kan bidra till problemen.

I ett längre perspektiv har antalet bullerskador bland försvarsmaktsanställda minskat markant. Men fortfarande drabbas ett relativt stort antal av akuta hörselskador och de senaste åren har sjuktalen åter börjat stiga. Av de 1477 arbetsolycksfall som anmäldes 2014 handlade elva procent om bullerskador, bara skador i samband med fysisk träning var vanligare.

– Att Försvarsmakten drabbas av förhållandevis många akuta hörselskador jämfört med andra yrkesgrupper är inte så konstigt med tanke på att vi hanterar vapen, säger arbetsmiljöingenjör Björn Skoog vid Försvarsmedicincentrum, FömedC, som tagit fram arbetsskaderapporten. För den som är känslig kan det räcka med att utsättas för ett enda trauma för att få en bestående skada medan andra klarar betydligt mer.

Vådaskott

Bullerskador ökar bland såväl officerare som GSS/K och rekryter. Störst är ökningen inom den sistnämnda gruppen där antalet fall fördubblades från 20 till 41. Av dem härrörde åtta anmälningar från ett och samma tillfälle då en pluton på Muskö gjort upp eld på en plats där ett nedgrävt magasin glömts kvar. Hettan från elden fick den lösa ammunitionen att brinna av och flera drabbades av bullertrauman.

Bullerskador ökar bland officerare, GSS/K och rekryter.

– Men den här incidenten är bara en delförklaring till ökningen. Vi håller på med en djupare analys för att försöka ta reda på bakomliggande orsaker, säger Björn Skoog.

Enligt Försvarsmaktens huvudskyddsombud, Stefan Nilsson, är en bidragande orsak till bullerskadeökningen att man övar mer än tidigare. Men han tror också att

ningen hölls och vilka dessa är har arbetsgivaren ingen koll på, säger Stefan Nilsson.

det kan finnas brister i utbildningen.

– Utbildningen Hör upp och hör sen är obligatorisk i grundutbildningen och den är en förutsättning för att Försvarsmakten ska få behålla sin dispens från Arbetsmiljöverkets bullerföreskrifter. Men jag vet att det händer att soldater missar kursen därför att de varit borta när utbild-

LINDA SUNDGREN

Semester istället för sjukskrivning lockar få

Hos Försvarets materielverk kan personalen ta komplodigt istället för att sjukskriva sig, men intresset för alternativa sjukskrivningar har varit svalt. Diskussioner förs om att införa samma system inom FM och där tros fler vilja kunna utnyttja alternativen.

Inom FMV är det sedan 2011 möjligt för den som behöver vara hemma på grund av sjukdom att ta ut ledighet i annan form än sjukskrivning såsom semester, komplodighet eller flexitid.

Men få väljer att utnyttja alternativen.

– Andelen brukar ligga ganska konstant runt 0,2 procent. Men även om det är relativt få tycker vi ändå att det fyller en funktion att erbjuda den här möjligheten. Det blir ett ärligare system och man slipper diskussioner om mörkertal, säger Magnus Hammarström vid FMV:s HR-avdelning.

Fler övningsdygn

Även inom Försvarsmakten diskuteras ibland frågan om alternativ till traditionell sjukskrivning. Försvarsmakten har mycket låga sjuktal jämfört med andra statliga verk, men många misstänker att det snarast beror på att man på eget bevåg

tar ut komplodigt istället för att sjukskriva sig för att slippa karensdagar. En möjlighet att öppet redovisa sjukledighet i annan form än som sjukskrivning skulle kunna ge en mer rättvisande lägesbild, menar Magnus Hammarström. Han tror också att en sådan lösning skulle kunna komma att utnyttjas flitigare i FM än FMV.

– De flesta i FMV har vanliga kontorstider och därför har man inte lika mycket komplodigt att använda som försvarsmaktsanställda som ofta har fler övningsdygn, säger han.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

KURS I TERRORISTBEKÄMPNING PÅ LIVGARDET

Personal från Försvarsmakten har utbildats i terroristbekämpning. Kursen hölls under en vecka på Livgardet med föreläsare från Säpo, nationella insatsstyrkan och polisens krisbered-

skapssektion. Kursen bygger på en lag från 2006 som gör det möjligt för FM att stödja polisen vid terrorismbekämpning. Enligt lagen har försvarsanställda rätt att utöva samma typ av

våld som polisen, förutsatt att man har den utbildning som krävs vilket den aktuella kursen ger. Kursen är tänkt att vara årligt återkommande. (LS)

GULDBLADET TILL FÖ

Försvarsmaktens personaltidning, Försvarets Forum, har utsetts till årets bästa personaltidning vid branschgalan Swedish Content Agencies (SCA) i maj. Juryns motivering löd:

Digital överbelastning gör folk sjuka

För första gången sedan Försvarmakten började föra statistik över arbetsskador har psykosociala faktorer blivit den vanligaste orsaken till arbetssjukdom. Men numerären är fortfarande liten och mörkertalet tros vara stort.

2014 anmäldes tolv arbetssjukdomar med hänvisning till sociala eller organisatoriska faktorer (varav elva på grund av för hög arbetsbelastning) vilket är tre gånger så många som året innan. Därmed blev psykosociala förhållanden den enskilt största orsaken till arbetssjukdom, vilket inte hänt sedan Försvarmakten började föra arbetsskadestatistik 1993.

– Jag vet att i alla fall fem av de tolv fallen handlar om en förhöjd

”Belastningen har ökat betydligt efter Org13”

arbetsbörda på grund av den digitala arbetsbelastningen, säger Försvarmaktens huvudskyddsombud Stefan Nilsson. Man har fått för mycket att göra runt Prio och hinner inte med kärnverksamheten.

Förvånad

Men numerären är fortsatt låg med endast tolv anmälningar och såväl Stefan Nilsson som Björn Skoog, arbetsmiljöingenjör vid Försvarsmedicincentrum, är övertygade om

att mörkertalet är stort inom det här området.

– Jag är förvånad över att vi inte ser mer, säger Björn Skoog. Arbetsbelastningen har ökat betydligt efter org 13, man har tillikauppgifter en två tre fyra fem och det finns en oro bland de anställda som satt sina spår. Det här speglas inte i arbetsskadestatistiken.

Samma trend civilt

Trenden med ökande sjukskrivningar på grund av psykosociala faktorer syns även i det civila yrkeslivet. Enligt Arbetsmiljöverkets senaste arbetsskadestatistik är arbetssjukdomar på grund av psykosociala faktorer den grupp som ökar mest, framför allt bland kvinnor.

LINDA SUNDGREN

Allt fler sjuka på FMV

Sjukskrivningarna inom Försvarets materielverk har ökat med 30 procent senaste året. På HR-avdelningen tror man att det hänger samman med den omfattande omorganisering som genomförts i och med övertagandet av logistiken från Försvarmakten.

– Sjukskrivningsnivån i sig är inte så alarmerande. Det är ökningen som är obehaglig och den trenden måste vi få stopp på, säger Magnus Hammarström på FMV:s HR-avdelning.

Traditionellt har FMV haft låga sjuktal jämfört med andra statliga myndigheter. Men förra våren började sjukskrivningarna att öka, från drygt två procent till 3,1 procent.

Mer stress

– Vi är rätt säkra på att det har med omorganisationen att göra. Sedan 2013 har vi i princip fördubblat antalet anställda och vi har tagit över försvarslogistiken. Det har inneburit ett helt nytt arbetssätt och ökad stress, säger Magnus Hammarström.

En djupare analys av vad som ligger bakom ökningen pågår inom myndigheteten.

– Det är framför allt långtids-sjukskrivningarna som ökat medan korttidssjukskrivningarna ligger på i stort sett oförändrad nivå, säger Magnus Hammarström.

LINDA SUNDGREN

Soldater mer olycksdrabbade än officerare

Risken att drabbas av olycksfall i tjänsten som leder till frånvaro är tre gånger högre bland soldater och sjömän jämfört med officerare och civilanställda inom försvaret. I Försvarmakten totalt visar antalet arbetsskador en uppåtgående trend.

Totalt anmäldes 1639 arbetsskador (sjukdomar och olyckor) inom Försvarmakten förra året. 2013 var motsvarande siffra 1666 och 2012 var antalet 1434. Vanligast var skador till följd av fysisk träning (13 procent) följt av bullerskador (11 procent) och överbelastning (7 procent). När det gäller olycksfall i tjänsten med frånvaro som följd

är gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS) kraftigt överrepresenterade och löper tre gången så stor risk att drabbas jämfört med officerare och civilanställda i försvaret.

Krosskador vanliga

Bland GSS dominerar kross-, kläm- och mjukskador följt av belastnings- och skelettskador. Andelen skador med frånvaro bland GSS har ökat med 62 procent jämfört med året innan. Bland rekryter anmäldes 318 arbetsskador med frånvaron under 2014, varav 293 olyckor. Den vanligaste skadeorsaken är överbelastning som stod för 29 procent av skadorna. Över hälften av dessa hade orsakats av överbelastning under längre tid.

”Vanligast var skador till följd av fysisk träning”

Bland hemvärnspersonal anmäldes totalt 189 arbetsskador, varav 176 olycksfall, under 2014. Även inom denna grupp dominerade kross-, kläm- och mjukdelsskador. Antalsmässigt har dessa ökat till 60 fall 2014 från 38 fall året innan. De skadegrupper som ökade mest bland hemvärnspersonal var belastnings- och hörselskador.

LINDA SUNDGREN

FÖRSVARETS FORUM

”En tydlig avsändare med en tydlig målgrupp kräver tydlig kommunikation. Sällan har allt detta träffat så mitt-i-prick som här. Försvaret står mållöst, och ser slaget vunnit.” (LS)

FEM BESÄTTNINGAR REDO FÖR BRANDBEKÄMPNING

Försvarmakten lyckades under sommaren få de nya helikoptertyperna HKP 14 och HKP 16 evaluerade för brandbekämpning. Försvarmakten har lyckats utbilda två besättningar

på helikopter 16 samt tre besättningar på helikopter 14 i att flyga med brandtunna. Försvarmakten har inte erhållit någon förfrågan under sommaren om stöd med brand-

bekämpning. Brandrisken under juli månad var låg, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). (DS)

Skakigt flygsystem äventyrar pilotu

Begränsningar i reservdelsflödet och höjd incidentberedskap bidrar till färre flygtimmar och långa avbrott i pilotelevernas flygutbildning. Bristerna har lett till allvarliga incidenter och skapat tröghet i hela utbildningssystemet.

– De som skulle varit färdiga piloter till i början av sommaren kommer inte att vara klara förrän i vår. Istället för att jobba ett år och befästa kunskaper för att kunna vara instruktörer till nästa kull kommer de knappt ha hunnit bli färdiga innan nya elever står och knackar på dörren, säger major Dick Henriksson vid prod flyg på Högkvarteret.

Det totala antalet flygtimmar för pilotelever har inte förändrats nämnvärt sedan Jas-systemet infördes 1996. Däremot har det antal timmar som flygs per år kraftigt minskat vilket i praktiken gjort att flygutbildningen förlängts från två till tre år. Efter en allvarlig incident i mars 2014, där två Jas 39 var nära att krocka under en övning, riktade Haverikommissionen i våras skarp kritik mot Försvarets hantering av pilotutbildningen. Man menade att den utdragna lärotiden lett till att kontinuiteten i kunskapsuppbyggnaden brutits och därmed allvarligt försämrat pilotelevernas förmågor (se Officerstidningen nr 5–2015). På prod flyg säger man att problemen till stor del bottnar i förändringar 2012 med begränsningar i reservdelsflödet samt ökad incidentberedskap. När det så kallade Prio steg 3/4 infördes i februari 2012 hamnade reserv-

Foto: FM

Flygtidsproduktionen är upp och ner. Reservdelsproblemen stör flygutbildningen

delsförsörjningen i det nya stödsystemet vilket ledde till långa leveranstider.

”Ståendes i månader”

– Flygplan har blivit ståendes i månader därför att man saknat en ny o-ring i samband med exempelvis ett generatorbyte. Små problem leder till stora konsekvenser, säger Dick Henriksson.

Reservdelsproblemen medför i sin tur brist på tillgängliga flygplan. Många gånger tvingas man ställa in planerade övningar i sista stund därför att det antal flygplan som beställts inte kommer.

– Man beställer sex plan till måndag morgon och planerar utifrån det. Men när det är dags står det färre där ute och då tvingas man göra något annat än den övning som var tänkt. Den oförutsägbarhet som råder upplever nog förbanden som minst lika jobbig som att antalet flygtimmar har minskat.

Även den ökade incidentberedskapen har tagit tid från utbildningen. Enligt Prod flyg höjdes beredskapen 2012, men ökade ytterligare efter påsken 2013 då ryska jaktplan simulerat ett flyganfall mot svenskt territorium. Incidentberedskapen leder till att minska antalet tillgängliga instruktörer inom pilotutbildningen.

Instruktörsbrist

– Först är instruktörerna borta ett par veckor under själva beredskapstiden. Sedan måste de vara lediga några dagar innan de kan börja jobba igen. Erfarna instruktörer behövs i många funktioner och vi har inte tillräckligt många för att göra allt det vi vill, säger Dick Henriksson.

De senaste fem åren har antalet flygtimmar minskat kraftigt. År 2009 flögs 13 228 timmar vilket kan jämföras med drygt 10 500 i fjol. En bottennotering gjordes

2013 med under 10 000 timmar.

– Vi visste att 2013 skulle bli ett dåligt år och allvarliga diskussioner fördes om att ställa delar av verksamheten, säger överstelöjtnant Andreas Dahlberg på prod flyg. I det korta perspektivet hade det varit ett korrekt beslut ur flygsäkerhetssynpunkt, men på sikt hade det fått enorma konsekvenser med ökad brist på instruktörer och ännu större eftersläpning i utbildningssystemet. Det hade varit svårt att återta.

Återställa reservdelsflöde

På prod flyg menar man att flera förändringar behövs för att lösa problemen. Dels måste reservdelsflödet återgå till den nivå som rådde före 2012. När det kommer att ske är osäkert även om det redan har blivit bättre. Dessutom behöver förbanden rätta mun efter matsäcken och på Högkvarteret ses nu över vilka förmågor som ska övas

> NOTISER

HUNDAR ÅTER I MARIN BASTJÄNST

Hundar återinförs i marin bastjänst. De ska användas för såväl genomsök av ör som för eget försvar. Två patrullhundar utbildas i år och en nästa år. 2017 planeras även en vapen-, ammunitionssökhund utbildas.

– Att söka med hund går både fortare och blir mer noggrant än att använda soldater, säger kapten Anders Håkansson, ställföreträdande chef bevakningskompaniet i Karlskrona.

Bruket av hundar i marin bastjänst

har en lång tradition, men avecklades i slutet av 1900-talet i samband med en förbandsflytt till Göteborg. Beslut om återinförande togs i höstas. (LS)

INFEKTIONER UNDER

Under utlandstjänstgöring är smitta och infektioner den vanligaste orsaken till arbetssjukdom. Mellan 2010 och 2013 (inga 2014) rapporterades 30 fall inom den kategorin. 13 rapporter rörde sjukdomar överförda av djur och

tbildning Svår övergång när civilt blir militärt på Muskö

FAKTA: Antal flygtimmar per år de senaste tio åren

- 2015: Målet på 11 000 verkar uppnås, enligt prognos.
- 2014: 10 634
- 2013: 9 968 (ryska påsken, höjd incidentberedskap)
- 2012: 10 313 (Prio införs, incidentberedskapen höjs, Jas A/B tas ur drift)
- 2011: 11 731 (Libyen)
- 2010: 12 777
- 2009: 13 228
- 2008: 7 800 (effekt av nedskärningar i FM)
- 2007: 10 864
- 2006: 11 780
- 2005: 11 449

KÄLLA: prod flyg

framöver och av vilka. Vissa begränsningar har redan genomförts.

– Stridsflygdivisionerna har fyra olika huvuduppgifter. Tidigare övade alla piloter allt men det gör de inte längre. Vi har fortfarande alla förmågor men inte på alla divisioner hela tiden och vi behöver se över ambitionsnivån ytterligare, säger Dick Henriksson.

Men det behövs också fler flygtimmar.

– Det finns en brytpunkt för hur få flygtimmar vi kan ligga på med bibehållen säkerhet, men exakt var den undre gränsen ligger går inte att svara på. Kanske är det 11 500 timmar per år, kanske 12 000 timmar. Men det är inte bara antalet timmar som räknas utan också vad man övar när man är i luften, säger Dick Henriksson.

LINDA SUNDGREN

Övergången från civilanställda till GSS i undervattensspaningscentralen på Muskö har påbörjats. Chefen för UVSC, Bebben Bertsson, är bekymrad över de negativa effekter som förändringen kan medföra.

– I värsta fall hamnar vi i en lönediskrimineringsdiskussion, säger han.

Sedan någon månad tillbaka är det inte längre tillåtet att anställa civila på Sjöinformationsbataljonen på Muskö. Det dryga hundratalet civilanställda som idag tjänstgör på bataljonen, där UVSC ingår, ska ersättas med kontraktanställda soldater och sjömän samt specialistofficerare, en process som påbörjades innan sommaresemestern. För att minska riskerna för friktion och kompetenstapp under omställningen har bataljonen fått en tidsfrist fram till 2025 innan hela förändringen ska vara genomförd. Bebben Bertsson ser dock problem redan nu, bland annat med lönesättningen där den civila personalen har mer betalt än de militärer som kommer in.

– UVSC kommer troligen att anställa sin första GSS under slutet av 2015. Denne sjöman har redan två år som GSS-anställd men ligger cirka 3 000 kronor lägre i lön än de civila jag nyanställde strax innan sommaren. Det kan med andra ord finnas ännu större lönedifferenser mellan GSS och civilanställda, säger han.

Vikariepool

Ett annat bekymmer för bataljonen är att de efter årsskiftet befarar att de ska bli av med sin vikariepool.

Foto: Rickard Klström

Bebben Bertsson, chef undervattensspaningscentralen.

Bataljonen har ett tjugotal vikarier som nu riskerar att försvinna utan att ersättas.

– Första januari kommer våra rader att bli GSS-rader och GSS-anställda kan man säkerligen inte ha i vikariepooler på samma sätt som civilanställda, säger Bebben Bertsson.

Per-Ola Johansson är chef för prod marin förband. Han säger sig ha förståelse för den oro men uppger att de civila vikarierna kommer att få stanna.

– Min uppfattning är att det inte ska vara något hinder för den med rätt utbildning och kompetens att tjänstgöra som vikarie, även om man är civil.

Lönerna är däremot ett problem, medger han, och de är nu uppe till diskussion.

– Löneskillnader som inte tyd-

ligt kan motiveras mellan två individer som arbetar jämte varandra är aldrig bra. Marinbasen har själv lyft frågan och den måste vara löst innan den första GSS anställs, annars kommer vardagen att spetsas till för dem där ute.

Unik kompetens

Enligt Per-Ola Johansson genomfördes analyser inför övergången, bland annat utifrån säkerhet och kompetensförsörjning. För högt specialiserade enheter som UVSC är den här sortens förändringar inte okomplicerade, säger han.

– De som arbetar där har en helt unik och nödvändig kompetens som inte kan ersättas i närtid. Det är därför vi fått go för att göra det här riktigt långsiktigt och kontrollerat.

LINDA SUNDGREN

UTLANDSTJÄNST

insekter, varav sju fall av Leishmaniasis, även kallad orientböld, tre fall av insektsbett och tre fall av malaria. Även ett fall av multiresistenta bakterier rapporterades liksom en tuberkulosmittad. (LS)

JAS 39 NÄRA KOLLIDERA MED NORSK F16

En Jas 39 var nära att kollidera med en norsk F16 under övningen Arctic fighter meet i Luleå den femte maj. De båda planen ingick i samma rote och var på inflygning mot F21 när de hamnade farligt nära varandra.

– Avståndet mellan dem skulle ha varit minst två nautiska mil, men piloten i F16-planet fick visuell kontakt med Jasen trots att de flög genom moln. Att de inte kolliderade var rena tillfälligheter, säger Agne Widholm vid

Statens haverikommission som utreder tillbudet.

Vad som orsakade den kritiska situationen är enligt Widholm för tidigt att säga. Utredningen väntas bli klar någon gång i höst. (LS)

Papper och penna när Prio sviker

I Boden skulle Prios resterande logistikdelar varit i full gång, men felaktigt inmatade lageruppgifter och osäkerhet kring funktioner gör att man istället är tillbaka med papper och penna. Ansvariga hoppas att problemen är lösta innan slutet av september.

Utrullningen av verksamhetsstödsystemet Prio har sedan starten 2008 kantats av motgångar och kritik. Även införandet av resterande delar av de två sista stegen, 5-6, har problem. Trots att driftsättning av materiel- och lagerhantering på Norrlandsförbanden inleddes redan under Valborgshelgen är alla fyra funktioner ännu inte tillgängliga. Samtidigt har stora delar av materielen flyttats från det gamla systemet till Prio.

– Lagerstrukturen har delvis blivit fel och visst materiel har hamnat på fel plats samtidigt som det funnits felaktigheter i data-informationen i arvsystemet, säger Jan Ericsson, projektledare på Prio vid högkvarteret. Hade vi driftsatt alla nya funktioner skulle det ta tid och kraft att rätta till i efterhand.

På A9 upplever man att det blivit krångligt med Prio. Christoffer Magnusson arbetar på ett stab- och trosskompani på förbandet.

– Nu senast behövde vi materiel till en övning. Förrådschefen var den ende som kunde ta emot beställningar, men han hade semester. Det slutade med en papperslösning för att komma runt systemet. Så får man väl egentligen inte göra, men det var enda sättet.

Föräldrat gränssnitt

En annan förändring i och med Prio är att färre har behörighet att hämta ut alla typer av materiel.

Foto: Huber-Starke - TT

Införandet av sista Prio-steget bjuder på friktion.

– Förr kunde vem som helst kvittera ut en spade men nu är vi bara två personer som har behörighet att ta ut grejer. Det blir väldigt omständligt, säger Christoffer Magnusson.

Inte heller presentationen på skärmen och arbetsgången i programmet upplever han som särskilt användarvänligt.

– Min personliga åsikt är att gränssnittet känns gammalt trots att systemet är nytt, säger Christoffer Magnusson. Det är ologiskt uppbyggt och lathundarna är fyllda med siffror som vi inte alltid vet varför de ska med eller vad de betyder, men systemet kräver dem.

Även på förråden tycker man att det blivit bökiigt.

– Vi skriver för hand och sätter in papper i pärmar. Det är så långt vi kommit med knapptryckningar i Prio, säger Björn Bergman, arbetsledare FMlog 3. NSE norr.

Barnsjukdomar

Jan Ericsson känner igen kritiken från Boden men erfarenheten är att den försvinner efter en inkörningsperiod när barnsjukdomar åtgärdats och man börjat jobba i systemet. Han håller med om att menyer och färgkoder inte håller senaste snitt och att Prio kräver rätt

”Vi skriver för hand och sätter in papper i pärmar”

behörighet för att kvittera ut materiel. Samtidigt säger han att det finns en anledning till det.

– Förr kunde alla kvittera ut grejer. Det var jätteenkelt men man hade ingen kontroll. Ett syfte med Prio är att skapa mer ordning och reda samt att säkerställa att materiel prioriteras till de förband som har störst behov, vilket ibland gör vissa moment lite omständligare. Men blir det alldeles för besvärligt får vi fundera på om vi ska ändra något, säger han.

Att presentationen i vissa delar kan upplevas som föräldrad beror, enligt Jan Ericsson, på att systemet varit fryst i två år för att inte störa implementeringen.

Uppdatering

– Nu har vi låst upp och påbörjat en uppdatering. Den ska vara klar någon gång i vår och därefter är det möjligt att börja göra ändringar, säger han.

Men trots problemen i Boden tycker Jan Ericsson att man vid pågående utrullning tagit till sig erfarenheter från tidigare införanden.

– Tidigare lyssnade vi för lite på de synpunkter som framfördes. Den här gången är vi mer ödmjuka. Vi har lärt oss hur svårt det är att komma igång med systemet och insett vikten av att vara på plats vid driftsättningen.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

NY METOD FÖR SNABBARE SYREMÄTNING

Att snabbt få reda på syrehalten i blodet efter exempelvis en dykolycka ökar möjligheten att i ett tidigt skede vidta rätt åtgärder. Idag mäts syremängden

oftast i fingertopparna, men metoden är inte optimal eftersom avståndet från hjärtat till händerna är stort. Nu pågår en studie där man istället försöker mäta

syremängden i bröstbenet. Mätinstrumentet består av en liten dosa med infrarött ljus som genomlyser bröstbenet. Tester har genomförts vid Försvars-

maktens enhet för dykeri- och navalmedicin på Sjöstridsskolan i Karlskrona. Projektet leds av Karolinska institutet och Linköpings universitet. (LS)

Foto: Richard Kjaersgaard

Den svenska Malistyrkan har precis avslutat en större operation väster om staden Timbuktu.

Fredsavtal, regn och eldöverfall i Mali

De största väpnade grupperna i Mali undertecknade ett fredsavtal den 20 juni. Det tillsammans med en osedvanligt kraftig regnperiod har lett till ett lugnare läge för den svenska FN-styrkan Mali, men fortfarande är läget osäkert.

FN:s förband i regionen, som det svenska förbandet ingår i, avslutade i början av augusti en samoperation med den maliska armén väster om staden Timbuktu, där det svenska förbandet är baserat.

– Just nu är det ett avvaktande läge för de olika lokala väpnade grupperna. De avvaktar och observerar varandra från sina respektive grupperingsplatser för att se vad som händer innan alla går in i en tänkt avvärpningsprocess, säger Richard Kjaersgaard, pressofficer vid det svenska förbandet Mali 02,

uppsatt av K3 i Karlsborg. Mali 02 är ett multinationellt underrättelseförband där även en holländsk del ingår.

De större väpnade grupperna undertecknade avtalet den 20 juni, men några mindre islamistiska grupper, bland annat Al-Qaida i Mali (AQIM) har inte deltagit i förhandlingarna eller undertecknandet.

Anfall mot FN-konvoj

Under juli har islamistgrupperna riktat flera angrepp mot FN-insatsen Minusma, bland annat genomfördes ett anfall den andra juli mot en FN-konvoj fem mil väster Timbuktu, där sex fredsbevarare från Burkina Faso stupade. Som ett svar på angreppen genomförde Maliska regeringsstyrkor, tillsammans med franska förband, flera operationer. Den femte juli rapporterade, bland

annat brittiska BBC, att Ali Ag Wasossene ur AQIM:s ledarskikt skulle ha dödats. Den 14 juli greps drygt 15 misstänkta islamistiska krigare i staden Zegoua, nära gränsen till Elfenbenskusten.

Rekordregn

Årets regnperiod i Mali inleddes på den svenska midsommaraftonen med kraftig nederbörd. Regnperioden kulminerar normalt i augusti och upphör i september.

– När du flyger helikopter över området är det grönt så långt ögat kan nå. Lokalbefolkningen säger att det inte varit så här mycket vatten på flera år. Det är bra för det gör att folk kan odla, vilket så klart underlättar FN:s fredsfrämjande, när folk kan odla sin egen mat, säger Richard Kjaersgaard.

Innan årets regnperiod beräknade FN att 1,9 miljoner (40 procent) av

befolkningen i norra Mali skulle ha problem att få tillräckligt med föda. Regnet kan förhoppningsvis minska den siffran.

För den svenska styrkan bjuder grupperingen på stora logistiska utmaningar.

– Våra fordon slits otroligt mycket av vägarna här som i jämförelse är sämre än de vägarna i Afghanistan som i sig var dåliga. Fast hittills har vi lyckats sy ihop det.

Timbuktu förbinds med en farlig, dålig landsväg till huvudstaden Bamako, samt staden Gao i öster. Via dessa vägar ska huvuddelen av materiel, personal och förnödenheter förflyttas.

– Vi tjänstgör bildligt talat vid världens ände, och det är ett faktum vi får leva och brottas med, säger Richard Kjaersgaard.

DANIEL SKOGLUND

FÖRSVARSMAKTEN MOTSÄTTER SIG EN VETERANMYNDIGHET

Officersförbundet välkomnar införandet av en ny veteranmyndighet men Försvarsmakten säger nej.

Det visar remissvaren på utred-

ningen Svensk veteranpolitik – ett ansvar för hela samhället. Utredare Allan Widman (FP) föreslog att en separat veteranmyndighet skulle

upprättas för att samla alla veteranfrågor till en enhet. Idag finns ett stort antal myndigheter som skickar personal till insatsområden, men ingen

samlad organisation för att omhänderta veteranerna. (LS)

Det råder delade meningar om hur mycket kontakt ME04 haft med lokalbefolkningen under insatsen.

Inga TBC-tester efter ME04

Försvarsmakten har gått från att TBC-screena personal både före och efter insats i Aden-viken till att inte testa alls. Orsaken är att risken för smitta bedöms som låg, trots kontakt med lokalbefolkningen i tuberkulosdrabbade Somalia.

Under de tre tidigare missioner svensk personal genomfört inom ramen för operation Atalanta har besättningarna efter hemkomst testats för lungsjukdomen tuberkulos. I samband med ME03 valde man även att testa personalen innan de åkte iväg för att undersöka om de redan bar på smittan. Men i samband med den senaste insatsen i området gjordes inga tester alls.

– Till skillnad från tidigare

insatser har man haft mindre kontakt med lokalbefolkningen den här gången och vi bedömde risken för smitta som låg, säger Bertil Starfelt, stabsläkare vid insatsstaben J4. Men om man tror sig ha blivit utsatt för smitta ordnar vi kontakt med smittskyddsläkare och blir man sjuk efter hemkomst och uppsöker vårdcentral bör man tala om vart man varit. Läkare här hemma tänker inte på tuberkulos som ett alternativ annars.

Olika bedömning

Överstelöjtnant Anders Åkermark, chef ME04, säger dock att man haft lika mycket kontakt med boende i Somalia som under tidigare missioner. Skillnaden är att man denna gång inte träffade några pirater utan

endast företrädare för den somaliska staten och deras medarbetare.

– Kanske är det därför man bedömer smittorisken som liten, säger Anders Åkermark. Men utifrån mitt lekmanperspektiv tycker jag att man i alla fall borde TBC-testa amfibiepersonalen som transporterade somalierna ut till fartyget där mötena hölls, säger han.

Holländarna testade

Hur man hanterat smittorisker i samband med insats varierar mellan länder. Exempelvis valde holländarna som deltog i senaste Atalantainsatsen på samma fartyg som svenskarna att testa delar av sin personal.

– En del länder testar både före och efter. Vissa testar bara efter

”Läkare här hemma tänker inte på tuberkulos”

och en del gör lungröntgen, men det finns också de som avstår från att testa, säger Bertil Starfelt.

Tuberkulos är en av världens mest spridda infektionssjukdomar och man räknar med att en tredjedel av jordens befolkning bär på TBC-bakterien. I Sverige anmäls cirka 500 fall per år, främst bland utrikesfödda.

LINDA SUNDGREN

Sjöröveriet ökar åter – men inte i Somalia

Medan piratattacker i Adenviken minskat ökar de i andra delar av världen. Värst drabbat är afrikanska västkusten liksom Sydostasien där en oljetanker kapas varannan vecka. Att skicka utländsk militär är dock ingen lösning på problemen, menar piratexpert Hans Liwång vid Forsvarshögskolan.

För första gången på flera år ökar antalet rapporterade piratattacker runt om i världen. Men den här gången är det inte fartygstrafiken utanför Somalia som är drabbad utan sjötransporter längs den afrikanska västkusten och i Sydostasien. International Maritime Bureau (IMB), publicerade nyligen en rapport om piratöverfall. Av de 54 attacker och väpnade rån mot fartyg som skett hittills i år har mer än hälften inträffat i Sydostasien. Där är målen ofta små kusttankers som bordas i syfte att stjäla lasten. Ett annat område där sjöröveriet ökar är Afrikas västkust. Utanför Nigeria kan fartygen ligga i veckor i väntan på oljelaster och blir då enkla byten.

Småtjuvar

– Kombinationen utbredd fattigdom iland och stora värden till sjöss är utmärkande för platser där piratverksamheten breder ut sig, säger Hans Liwång.

Det land som enligt IMB:s rapport utsatts för flest attacker i år är Indonesien. Majoriteten av incidenterna handlar om angrepp från småtjuvar även om de ofta är beväpnade med knivar, machete eller skjutvapen. Också utanför Vietnam ökar antalet väpnade attacker till sjöss liksom mot fartyg som ligger till ankars i Hai Phong eller Vung Tau.

– Tillgängligheten är en viktig faktor i sammanhanget. Pirater väljer ofta fartyg som kör långsamt på väg till eller från en hamn eller som ankrat upp, säger Hans Liwång.

Men att lösa det ökande sjöröveriet med utländska militära styrkor, likt insatsen i Adenviken, tror Hans Liwång är fel väg att gå.

Utländsk militär är ingen långsiktig lösning på piratproblemen, hävdar forskare.

Enligt honom måste brottsligheten till sjöss hanteras av de drabbade länderna själva.

Långsiktig lösning

– Det är enda sättet att få en långsiktig lösning. De här länderna ansvarar också själva att det är deras problem och vill lösa det på sitt sätt, säger Hans Liwång.

Att de också är bäst lämpade att hantera piratfrågan är Hans Liwång övertygad om.

– De länder som idag är drabbade har betydligt mer kunskap och är mycket duktigare på det här än oss. Européer är generellt inte särskilt bra på sjöfartsskydd, våra erfarenheter av pirater går ju flera hundra år bakåt i tiden. Men problemet i

de drabbade länderna är att de saknar resurser. I slutet av nittiotalet lyckades man med framgång trycka tillbaka piraterna i Malackasundet. Men sjöövervakning och patrullering kostar och när man efter hand drog ner på kontrollen kom piraterna tillbaka.

LINDA SUNDGREN

Veterandag märkt av Salabrand

Under årets veterandag som hölls vid Sjöhistoriska museet i Stockholm delades tolv medaljer ut av kung Carl XVI Gustaf. Även Försvarsminister Peter Hultqvist och överbefälhavaren deltog i ceremonin.

Precis som vid fjolårets medaljceremoni gavs utmärkelser till sårade i Kongo, Bosnien och Afghanistan. Även den omfattande skogsbranden i Sala sommaren 2014 satte sina avtryck på dagen och fyra förtjänstemedaljer delades ut för att hedra dem som med risk för eget liv räddat människor från en säker död. I år fanns även en kvinna med bland de medaljerade. Det var logistikledare Rose-Marie Johansson från Halmstad som tilldelades Försvarsmaktens förtjänstemedalj i silver utan svärd för sitt stora engagemang vid införande av nya arbetsätt och stärkandet av FMlogs varumärke. Dagen avslutades med en veterankonsert med arméns musikkår tillsammans med fältartisterna.

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, i silver

Sven Monander, Karlstad, för sina skador under strid i Kongo 1961.

Eiron Johansson, Jönköping, för sina skador under strid i Suez 1973

Gunnar Hällgren, Lidingö, för sina skador under strid i Bosnien 1994.

Ulf Kassfeldt, Sundborn, för sina skador under strid i Bosnien 1996.

Morgan Andersson, Göteborg, för sina skador under strid i Afghanistan 2011.

Försvarsmaktens förtjänstemedalj i guld utan svärd

Förvaltare Kent Jonsson, Linköping
Motivering: För att under extrema förhållanden, med utomordentligt ledarskap och stor yrkesskicklighet samt med stort mod och fara för eget liv, räddat fem civila undan en sannolik död i samband med skogsbranden i Sala, 2014.

Medaljeringen stod i fokus under veterandagen.

Förvaltare Jöran Forsman, Nykil
Motivering: För att under extrema förhållanden uppvisat en mycket stor yrkesskicklighet samt med stort mod och med fara för eget liv, räddat fem civila undan en sannolik död i samband med skogsbranden i Sala 2014.

Löjtnant Klas Johansson, Sturefors
Motivering: För att under extrema förhållanden, med stor yrkesskicklighet, improvisationsförmåga, initiativrikedom samt med stort mod och fara för eget liv, räddat fem civila undan en sannolik död i samband med skogsbranden i Sala 2014.

Fanjunkare Ivar Sveninge, Linköping.
Motivering: För att under extrema

förhållanden, med stor yrkesskicklighet, improvisationsförmåga, initiativrikedom samt med stort mod och fara för eget liv, räddat fem civila undan en sannolik död i samband med skogsbranden i Sala 2014.

Försvarsmaktens förtjänstemedalj i silver, utan svärd

Överstelöjtnant Mikael Smedin, Strängnäs.
Motivering: För att under sin tjänstgöring i Afghanistan uppvisat ett föredömligt agerande, hög grad av handlingskraft, föregångsmannaskap, integritet och ansvarstagande under svåra omständigheter i en multinationell kontext som gagnat relationen med Afghanska armén. Afghanistan 2013.

Försvarsjurist Folke Borgh, Strängnäs.
Motivering: För att insiktsfullt, med mycket gott omdöme och taktkänsla, som försvarsjurist med miljörett som specialområde, under många år ha gjort förtjänstfull insats till gagn för Försvarsmakten.

Logistikledare Rose-Marie Johansson, Halmstad
Motivering: För stor initiativförmåga och stort personligt engagemang i utvecklingen och implementering av nya arbetsätt samt stärkandet av FM-Logs varumärke, såväl internt som externt, samt förtjänstfulla insatser som gagnat Försvarsmakten.

LINDA SUNDGREN

Foto: Niklas Ehlén - FM

Tillträdesförbundet står orubbat, men fotoförbudet påverkas av domen i Högsta domstolen.

HD-dom kan begränsa skyddsvakter

Den femte juni beslutade Högsta domstolen (HD) att försvaret inte hade rätt att beslagta minneskortet från en DN-journalist som fotat delar av ett skyddsobjekt i samband med höstens underrättelseoperation i Stockholms skärgård. Den 16 juni gav försvaret ut nya riktlinjer till följd av det.

– Beslutet får vissa följder. Det är framförallt i den situation som uppstår om den som avbildat något påstår att detta sker i publiceringssyfte. Då kan vi inte rutinmässigt ta minneskortet i beslag, säger Magnus Sandbu, jurist på Högkvarterets juridiska stab.

Fast det finns fortfarande fall då en skyddsvakt kan beslagta min-

neskort även om någon uppger sig fotografera för publicistiska syften.

– Det är om det finns skäl att anta att det finns brottsligt syfte att spionera. Då är minneskortet inte skyddat av grundlagen. I beslutet står även att vid tveksamhet får beslag ske, säger Magnus Sandbu.

Tillträdesförbud

– Det är också viktigt att betona att Försvarmakten, med stöd av skyddslagen, kan göra ett beslag för att skydda anläggningar mot spioneri. Sedan är det inte vi som beslutar om ett beslag ska bestå utan det gör åklagare och domstol, säger Magnus Sandbu.

Det var i samband med förra höstens jakt på främmande undervattensverksamhet i Stockholms

skärgård som militärpolis hittade en båt, innehållande bland annat en fotograf från Dagens Nyheter, innanför skyddsobjektsgränsen på Berga. Vid upptäckten beslagtogs det nu återlämnade minneskortet.

Domen påverkar inte tillträdesförbudet, om någon befinner sig inne på ett skyddsobjekt kan individen fortfarande omhändertaras, och då kan även minneskort beslagtas.

– Då kan vi ta kort i beslag, inte för avbildningarna i sig, utan för att styrka att individen brutit mot tillträdesförbudet, säger Magnus Sandbu

I HD:s beslut skrivs att minneskortet i det aktuella fallet, inte behövs för att utreda misstanken om överträdelse av tillträdesförbudet.

Det går inte att utesluta att gräns-

dragningen kring vissa skyddsobjekt påverkas av beslutet för att förhindra avbildning av känsliga detaljer, enligt Juridiska staben.

– Den som fattat beslut om ett skyddsobjekt måste också reda ut vad som skulle kunna klassas som spioneri. Byggnader med vissa antenner, eller annan utrustning på, eller i anslutning till objektet, skulle kanske behöva skyddas från avbildning, men det går inte att ge råd utan bedömningen måste göras i enskilda fall, säger Magnus Sandbu.

Juridiska staben hade vid denna tidnings pressläggning, den 17 augusti, inte erhållit några frågor från förbanden på tillämpningen av de nya riktlinjerna.

DANIEL SKOGLUND

Tyska försvarsministern Ursula von der Leyen jobbar för en ökning av försvarsanslaget till 2016 med 4,2 procent.

TYSK UPPRUSTNING VÄCKER DEBATT

När Berlinmuren föll i november 1989 såg det ut som om det kalla kriget äntligen var ett avslutat kapitel. Men nu upplevs Ryssland av Västeuropa som ett hot mot freden igen. Tyskland är ett av de länder som ökar sin försvarsbudget, men det kritiserar av oppositionspartier.

DET INTERNATIONELLA "Institute for Strategic Studies" (IISS) i London skrev i sin senaste årsbok om den militära balansen: *Det första halvåret 2014 kämpade de västliga regeringarna med att förstå att 20 års policy att behandla Ryssland som en partner att bygga europeisk-atlantisk säkerhet med hade misslyckats, och att en förändring tillbaka till ett mer ogynnsamt förhållande hade börjat.*

Detta var för IISS en förklaring till att institutet inte kunde se någon märkbar uppgång i de militära utgifterna i världen. Men sedan slutet av förra året har det tagits beslut att investera mer i försvaret i Europa, USA och Ryssland.

DET TYSKA FÖRSVARET får nu ökade anslag för uppskjutna inköp. Inte minst Ukrainakrisen har gjort att politikernas öppenhet för att stärka det egna försvaret har ökat. Redan nästa år kommer budgeten att vara 1,4 miljarder tyngre, en ökning med cirka 4,2 procent jämfört med 2015.

Mellan 2016 och 2019 ska försvaret få ytterligare 8 miljarder euro mer än hittills planerat. Pengarna kommer att fördelas på personal, materiel och byggnader. Den tyska soldatföreningen kräver minst 5 000 nya soldater för att möta den säkerhetspolitiska utvecklingen runt Europas gränser, vilket inte är planerat än.

Från och med 2019 kommer Tyskland enligt planerna årligen att lägga drygt 35 miljarder euro på försvaret. Natos växande snabbinsatsstyrka ska på det viset också kunna stärkas från tysk sida.

Just det krävde Natos nya generalsekreterare Jens Stoltenberg redan i början av året.

– Konflikter som de med Ryssland kan man bara lösa ur en stark position, sade Stoltenberg. Säkerhetsläget ändrar sig och vi måste anpassa oss till det.

ÄVEN DEN RYSKA sidan ser över sin militära organisation. I mars fördubblade Ryssland antalet soldater i olika militärövningar till 80 000, enligt nyhetsbyrån RIA Novosti. Lagom till årsdagen av Krim-annexeringen hölls en manöver i Östersjön med fallskärmsjägare och skarp ammunition. USA svarade med egna övningar med 3 000 soldater i Estland, Lettland och Litauen.

Ryssland ska, enligt president Putin, i år placera ut mer än 40 interkontinentala kärnvapenmissiler, som ska kunna överlista de mest avancerade luftvärnssystemen. Samtidigt har den US-amerikanska försvarsministern Ashton Carter bekräftat att USA kommer att placera en brigad (omkring 5 000 soldater) i Mellan- och Östeuropa.

För ett år sedan införde EU ekonomiska sanktioner mot Ryssland på grund av Ukraina-krisen. Ryska industriföreträdare fick inga inresetillstånd till EU-stater, affärer med ryska statsbanker, militär utrustning, olja och gas har inskränkts. Ryssland har svarat med importstopp på europeiska varor. Livsmedel som ändå smugglas in ska förintas.

POLEN OCH BALTIKUM har också lagt mer pengar på sitt försvar, enligt det svenska fredsforskningsinstitutet Sipri. I Polen handlar det om 13 procent förra året och ytterligare 20 procent i år. I Estland ökar utgifterna med drygt 7 och i Lettland med 15 procent. I Litauen räknar forskarna med 50 procents ökning i år. Genom det geografiska läget med gräns till den ryska exklaven Kaliningrad har den litauiska presidenten Dalia Grybauskaitė begärt hjälp från Nato för att försvara sina gränser mot ett eventuellt expanderande Ryssland. Ukraina ökade sina militärutgifter med runt en fjärdedel förra året. Eftersom konflikten där fortsätter är det dock svårt att få fram exakta siffror. Sipri tippar på en fördubbling av utgifterna i år.

HOTET FRÅN ÖST KÄNNES väldigt reellt också för Tyskland. Den tyska försvarsbudgeten för i år är knappt 33 miljarder euro, lite mindre än förra året. Redan det var i underkant, enligt försvarsministern Ursula von der Leyen. Men hon påpekade att det var bättre att stryka lite pengar ur budgeten, eftersom industrin inte kunde leverera beställningarna så snabbt. Redan i november beställde försvarsdepartementet dock 131 extra pansarterrängbilar av typen Boxer till ett värde av 620 miljoner euro.

I januari nästa år ska en ny vitbok för det tyska försvaret komma ut. Däri formuleras en ny policy och aktuella hotbilder. Hittills har tio sådana böcker publicerats, den första 1964 och den senaste 1994.

I riktlinjerna för arbetet med boken står att det inte bara handlar om att försvara landet fysiskt och att medverka vid internationella insatser, utan att man också vill hitta strategier för cyberkriget, där försvaret ska hjälpa till att säkra den digitala infrastrukturen i hemlandet. I våras lyckades hackers ta sig in i förbundsdagen och lamslå den interna kommunikationen. Det utlöste en häftig debatt om vilken information som har läckt ut och till vem. Det ryktas om att angriparna var ryska.

OPPOSITIONEN FRAMHÅLLER ATT försvaret under tidigare år inte använt alla medel som stått till förfogande och därför inte behöver en större budget. Istället måste de ansvariga sköta sin planering och kvalitetskontroll bättre. Vänsterpartiet anser att Tyskland genom att öka utgifterna för militära ändamål gynnar kapprustningen i världen.

Den så kallade "Fredsrapporten 2015", som sammanställs av fem välrenommerade fredsforskningsinstitut i Tyskland varnar också för en ond cirkel. Upptrappad militär närvaro och mer utrustning kan sätta igång en "farlig eskalationsspiral".

– Vi varnar uttryckligen för muskelspel och kräver ett omtänkande", skriver forskarna. De kräver en intensivare dialog med Ryssland och ett avtal om konventionell vapenkontroll, utan att acceptera annexeringen av Krim.

ANNIKA ELLER

AUTOMATKARBIN ORSAKAR SKANDAL I TYSKLAND

– *Det här är fullkomligt oacceptabla händelser!*

Den tyska försvarsministern Ursula von der Leyen är upprörd över hur problemen med automatkarbinen G36 har hemlighållits inom hennes eget departement.

STANDARDGEVÄRET INOM DET tyska försvaret duger inte att skjuta med i hett klimat, eller när det skjutits varmt. Inköpsstoppet förgärlar tillverkaren Heckler und Koch, som inte ser något problem hos sin produkt.

Automatkarbinen G36 utvecklades för att vara lättare än sina föregångare, därför har metalldelar ersatts av plast. G36:an blev från starten 1996 det tyska försvarets standardgevär. Ursprungligen köptes drygt 176 000 vapen och bara runt 10 000 har tagits ur bruk sedan dess. Titt som tätt kommer dock klagomål. Soldater rapporterar att det blir oprecist när det blir varmskjutet eller solen gassar. Inte minst i Afghanistan klagade soldaterna på att träffsäkerheten var dålig.

Det här har blivit en politisk affär, som kommer att behandlas både i en intern utredning och av konstitutionsutskottet, för gevärets duglighet har tidigare utretts och förklarats som godkänd. Nu har det framkommit att resultaten hade friserats innan de publicerades. Både tillverkaren och högt uppsatta tjänstemän på försvarsdepartementet ska ha försökt att hindra att negativa egenskaper blev kända. De har till och med försökt få den militära underrättelsetjänsten (MAD) att kontrollera läckor – MAD svarade dock tvärt att den inte tänkte ingripa.

Den nya försvarsministern Ursula von der Leyen initierade förra året oväntat ett nytt test med provskjutningar. Det styrker nu soldaternas uppgifter, vilket har lett till inköpsstopp av geväret och anklagelser om att jakten på ett lätt gevär har gått till överdrift. Plast är helt enkelt inte lika tåligt som metall.

TILLVERKAREN HECKLER UND KOCH (HK) känner sig oskyldigt anklagad och smutskastad. De hade velat se testresultaten för att försöka avhjälpa eventuella problem. Enligt vapentillverkaren är det inget som helst fel på vapnet. HK har publicerat ett pressmeddelande som försöker lugna alla soldater ”som på bristfälliga grunder” har blivit osäkra på om de kan lita på sina vapen.

– För grundutbildningen och övningar kommer vi att fortsätta använda G36:an för en övergångstid, säger presstalesmannen Andreas Nett från det tyska materielverket.

Under hösten ska materielverket bestämma om det vill ha kvar geväret i en omarbetad version eller söka ett annat alternativ för det tyska försvaret.

Foto: Bernd Weissbrod – TT

G36:an kritiseras för dålig träffsäkerhet.

I SVERIGE ANVÄNDS inte G36:an av de reguljära förbanden, uppger Per Arvidsson, teknisk expert på eldhandvapen på Försvarsmaterielverket (FMV).

– Geväret fanns inte år 1980 när FMV valde ny automatkarbin. Men vi har några G36:or i en referenssamling. Det är korrekt att spridningen ökar när vapnet blir varmt. Man får också en träffpunktsförflyttning om vapnet utsätts för starkt solljus på endera sida, bekräftar Arvidsson.

– Andra tillverkare lyckas bättre med att förena lägre vikt med bibehållen träffsäkerhet genom ett bra materialval (stål/aluminium/plast) för varje del, fortsätter han.

ANNIKA ELLER

Tänk på din trygghet.
Det gör vi.

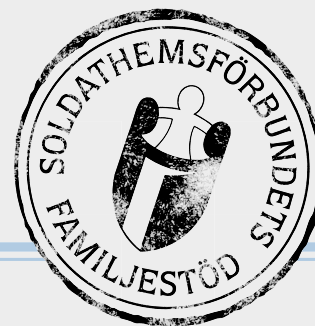
Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk?
Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se
eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

PREP-kurser hösten 2015

- Helgkurser i vacker miljö med professionella ledare -

Att boosta en parrelation kan kännas aktuellt vid många tillfällen i livet, men kanske extra mycket inför en utlandstjänstgöring. Passa på att få nya verktyg för förbättrad kommunikation och parkänsla. Kostnadsfritt för Försvarsmaktsanställda med partner, med undantag av kurslitteratur 600 kr. (Se kursdatum till höger.)

Vi 2-kurs - För er som redan gått PREP. Den 3-4 oktober erbjuder vi en så kallad Vi 2-kurs i Skellefteå. I denna kurs tar vi vara på de goda intentionerna från PREP och fokuserar på att ge paren förståelse för de effekter utlandstjänstgöring kan ha på relationen och vilka utmaningar man kan ställas inför. Kostnad: 600 kr för kurslitteraturen.

Anmälan till samtliga kurser sker via www.soldathem.org
För frågor kontakta: Victoria Lundgren, 070-571 12 92
Victoria.lundgren@soldathem.org **Stödtelefon:** 070-570 99 91

Skellefteå.....18-20 sept
Skövde (utanför).....25-27 sept (få platser)
Halmstad.....2-4 okt
Norr om Stockholm....16-18 okt (fullbokad)
Höör.....13-15 nov
Skellefteå.....13-15 nov

Vi 2-kurs

Skellefteå.....3-4 okt

SOM-undersökningen kastar tvivel över FÖRSVARETS FOLKFÖRANKRING

Folkförankring är ett centralt begrepp för många svenska politiker och försvarsmaktsdebattörer, men vad betyder egentligen begreppet och hur ska det mätas? Forskaren Karl Ydén analyserar här begreppet utifrån tidigare publicerade siffror ur den senaste SOM-undersökningen.

DAGENS NYHETERS PUBLICERING av Bengt Ohlssons text *Två skott i bröstet. Två skott i huvudet* (2014-10-26) berörde relationen mellan försvaret och det övriga samhället. Expressens Patrik Kronqvist kommenterade *Lumpen gör sig bäst som minne* att texten knappast hade publicerats tio år tidigare. Mindre kunskap om försvaret i samhället gör det mer exotiskt, menade han. Och visst: sedan den reellt allmänna värnplikten försvann har försvarets vardagliga kontaktyta med svenskarna kraftigt reducerats. Dramatiskt färre svenskar än förr provar idag ut marschkängor eller skottställer sina AK.

FÖRSVARSMINISTER HULTQVIST HAR förordat en översyn av hur värnplikt skulle kunna utgöra en komponent i försvaret (och en utredning av frågan är beslutad). Ett argument för värnplikt, menar Hultqvist, går bortom praktiska och tekniska överväganden. Det handlar om försvarsorganisationens folkförankring, om vilken identitet som militären i en demokrati skall ha. I Sverige är dylika resonemang om försvar och samhälle rätt sällsynta, men internationellt utgör de ett etablerat kunskapsfält: civil-militära relationer. I Expressen får ministern dock inget stöd – värnplikten är en ”återvändsgränd”. Folkförankringsargumentet underkänner Kronqvist med: *Det är i yrkesarméns USA och inte i Sverige som folk länge kört omkring med Support our troops-dekaler på störfångaren.*

NÅGON FASTSTÄLLD DEFINITION av folkförankring finns inte, och bildekaler bör därför inte avfärdas lättvindigt. Men redan en yttlig bekantskap med amerikansk eller brittisk debatt om mili-

tär och samhälle räcker för att inse att frågan är mer komplicerad än att räkna gula band. Snarare än en djupare förankring hos folket, uppger många amerikanska soldater att de på hemmaplan möts av ytliga hedersbetygelser som snabbt övergår i ointresse eller obehag. En skribent har sammanfattat attityden med *Know that we respect and support you – now please go away*. En annan med *We love the troops, but we'd rather not think about them*.

EN RAD BÖCKER publicerade de senaste åren skildrar den distans som amerikanska soldater upplever mellan sig och den amerikanska allmänheten. En av dem, Ben Fountains Billy Lynn's Long Halftime Walk, skildrar det sista dygnet av en PR-regisserad *Victory Tour* i USA, där en handfull soldater fått hjältestatus efter att eldstrider visats på Fox News. Under två veckor får soldaterna åka limousin, äta lyxmat, bli dunkade i ryggen och småprata med amerikaner för vilka kriget utgör ett konversationstema snarare än en praktisk, brutal verklighet. Titeln Billy åhör advokaters och affärsmäns lovprisande men tankarna flyger regelbundet iväg, ofta till den kamrat som dog i hans armar efter en explosion eller de barn han sett dödas.

FÖR ATT KRAFTIGT förenkla så handlar frågan om folkförankring ytterst om en gränsdragning eller uppdelning mellan ”vi och dem”, om identifikation. Det svenska försvaret är inte automatiskt folkförankrat och har inte heller alltid varit det. Den breda legitimitet som försvaret åtnjutit i modern tid är resultat av ansträngningar från både politiskt och militärt håll. Under 1900-talets inledning rådde en djupgående misstro mellan värnpliktiga arbetare

Många saknar tydliga uppfattningar om försvaret, enligt SOM-undersökningarna. Officerare hamnar under politiker och journalister i förtroendeligan.

och en högerorienterad befälskår, vari många var motståndare till allmän rösträtt och till parlamentarisk demokrati (England anfördes för övrigt som varnande exempel på det senare). Borggårdskrisen 1914 och dödsskjutningarna i Ådalen 1931 utgör milstolpar om man skall analysera framväxten av det svenska försvarets folkförankring.

UNDER SENT 1930-TAL föranledde krigets vindar i Europa en socialdemokratisk positionsförändring ifråga om Sveriges försvar, och man eftersträfvade förbättrade relationer mellan arbetarrörelsen och försvaret. SSU inbjöd 1939 till den första Folk och försvar-konferensen, för att skapa dialog mellan officerare, politiker och företrädare för Organisationsverket. Från beskyllningar om att utgöra primärt en aristokratiskt dominerad disciplinanstalt kom försvaret, särskilt efter beredskapsåren, att vinna ökad legitimitet. Bredare social rekrytering till officerskåren, minskad betoning av blind lydnessdisciplin samt mer realistisk stridsutbildning lade grunden till det nya försvar som under 1970-talet och där-efter utbildade dagens svenska befälskår.

CIVIL-MILITÄRA RELATIONER är sällan helt friktionsfria. Ett försvar måste fungera i det samhälle som bekostar det och ur vars befolkning rekrytering skall ske. Samhället förändras kontinuerligt och därmed de civil-militära relationerna. Dagens Sverige är på många sätt annorlunda jämfört med vid kalla krigets slut. I Sverige har analyser av civil-militära relationer, och av försvarssektorn överlag, tillmätts liten betydelse. Trots de mycket stora förändringarna i försvaret under de senaste 20 åren har bredare

politisk eller allmän debatt knappast förekommit, vare sig i samhällsprogram, i dagspress eller bland forskare. I alla fall inte förrän det senaste två åren, då debatten tilltagit.

Sedan några år finns dock några försvarsrelaterade frågor med i SOM-institutets nationella undersökning, som årligen kartlägger opinion, vanor och attityder i Sverige. SOM-undersökningarna finns på www.som.gu.se och den senaste rapporten, *Fragment*, innehåller indikationer på en utveckling mot ett mer komplext och alltmer fragmenterat Sverige.

En komprimerad genomgång av SOM-undersökningarna 2011–2014 visar bland annat:

- 1) att svenskarna stadigt uppger ett tydligt mindre förtroende för försvaret än för polis respektive rättsväsende
- 2) att uppgifterna försvar/skydd av Sverige respektive fredsbearande/humanitära internationella uppdrag åtnjuter ett starkt och brett stöd hos svenska folket,
- 3) att svenskarnas stöd för Afghanistaninsatsen var återhållet/svagt och försvagades med tiden,
- 4) att militära utlandsuppdrag inte anses vara värda att svenskar dödas/skadas,
- 5) en negativ inställning till svenskt deltagande i en eventuell militär insats i Syrien,
- 6) ett fortsatt (men minskat) motstånd till svenskt NATO-medlemskap,
- 7) en liten övervikt för återinförande av värnplikt (men inte bland de unga som skulle kunna beröras av en sådan förändring). ▶

ANALYS

I DEN SENASTE SOM-undersökningen, genomförd under förra året, frågades också om de svarande hade någon personlig relation till Försvarsmakten. Cirka 1 procent uppgav sig vara Försvarsmaktsanställd, 5 procent hade en familjemedlem som var Försvarsmaktsanställd, 20 procent hade en vän i Försvarsmakten och 64 procent uppgav sig inte känna någon i försvaret (medan 10 procent svarade "vet ej").

SOM-undersökningen efterfrågade även svenskarnas förtroende för olika yrkesgrupper, se tabell:

ALLMÄNT SETT, hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande grupper sköter sitt arbete?

	+ (stort)	0 (neutralt)	- (litet)	Ingen uppfattning
Sjuksköterskor	87,9	7	2,1	1,4
Poliser	63,5	21	11	2,4
Lärare	61,1	25	7,9	3,8
Forskare	59,9	21,7	2,6	12,9
Präster	40,3	30,8	12,8	13,7
Rikspolitiker	31,4	36,5	23,1	6,3
Journalister	28,3	37,5	26,7	5,3
Officerare	25,5	34,4	10	27,6

Kommentar: Svarsalternativen var mycket stort eller ganska stort förtroende, varken eller, ganska litet eller mycket litet förtroende samt ingen uppfattning. I tabellen utgör + utgör summan av mycket stort och ganska stort förtroende, – utgör summan av ganska litet och mycket litet förtroende.

FAKTA: SOM-undersökningen

SOM-undersökningarna (Samhälle, Opinioner och Media) har sedan 1986 årligen undersökt svenska befolkningens uppfattningar i en lång rad frågor som rör samhälle, politik och massmedier. Undersökningarna genomförs av SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

OFFICERARE ÅTERFINNS SÅLEDES i den nedre delen av förtroendeskalan och framstår litet som existerande i marginalen. Mer än sex av tio svenskar uppger *ingen uppfattning* eller *varken eller*, en tendens som går igen även i andra SOM-frågor om försvaret. För den som vill ha ett välfungerande, folkförankrat försvar borde detta vara bekymmersamt. Primärt som konsekvens av Rysslands aggressiva agerande har nu försvarsfrågor tilldelats en ökad betydelse inom politik och media. Huruvida detta långsiktigt ökar svenskarnas intresse respektive förtroende för försvaret återstår att se.

KARL YDÉN

Universitetslektor vid Chalmers och

Visiting Research Fellow vid King's College London.

Han har skrivit om försvarsopinionen i de fyra senaste SOM-undersökningarna, texterna återfinns på www.csms.se

Panasonic rekommenderar Windows.

Panasonic

TUFFARE ÄN RESTEN

PANASONIC TOUGHBOOK OCH TOUGHPAD

Från logistisk till uppdragsplanering, från att skydda styrkan till att kommunicera, ett sortiment av robusta plattor och bärbara datorer stödjer arbetet för militärpersonal världen över – Panasonic Toughbook och Toughpad. Designade för att ge försvaret kompromisslös och säker tillgång till data och applikationer i alla miljöer, deras specialfunktioner ger den perfekta verktygslådan för din dagliga verksamhet, oavsett uppgift.

Upptäck vad våra enheter kan göra för dig idag.
Ring 08-680 26 00
Mejla toughbook.nordic@eu.panasonic.com
Besök www.toughbook.eu

TOUGHBOOK **TOUGHPAD**

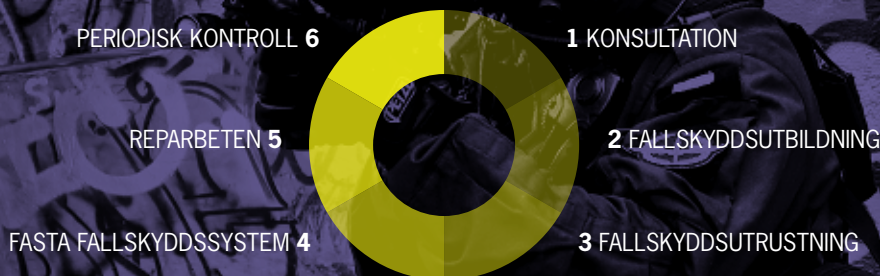

Toughbook CF-19, Toughpad FZ-G1 och FZ-M1, med Intel® Core™ i5 vPro™ processorer.

KRÄVER DITT JOBB FALLSKYDD? LÅT OSS TA ETT

360 GRADERS GREPP OM DIN SÄKERHET

C2360°

Vi vet vad som krävs. Med vår erfarenhet och kompetens fungerar vi som din partner och levererar en helhetslösning som ökar din säkerhet på höjd vid krävande uppdrag i riskfyllda miljöer. Under flera år har vi levererat säkerhetsmaterial för klättring och firning till Försvarsmakten och Polisen. Det har lärt oss mycket om de utmaningar som du ställs inför. Vårt erbjudande heter C2 360°. C2 360° omfattar konsultation, fallskyddsutbildning, fallskyddsutrustning, fallskyddssystem, reparbeten och periodisk kontroll. Testa oss!

www.c2safety.com

P7 TESTAR GRÄNSER FÖR NY VAGN

Efter kraftiga förseningar är pansarterrängbil 360 driftsatt på skånska P7 och utbildning sker på bred front. Men det är en gedigen uppgift för instruktörerna som parallellt med pågående kurser måste utveckla relevanta övningar och själva lära sig hantera alla de tekniskt avancerade lösningar fordonet är utrustat med.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Joi Grinde

BETONGGOLVET I VAGNHallen är fyllt med rader av spännband, verktyg och annan materiel. De 13 blivande instruktörerna som går utbildning på det nya stridsfordonet har inventering och allt ska gås igenom. Kursen pågår under hela hösten och sammanlagt ska deltagarna göra 760 timmar innan de är redo att själva börja utbilda soldater.

– Eftersom vagnen är helt ny får vi själva utveckla lämpliga övningar och utbildningsmoment efterhand, säger kurschef kapten Bodil Böös. Visst är det en spännande utmaning men också ett extremt stort ansvar.

Ställföreträdande kurschef, löjtnant Sven Lindow, instämmer.

– Det är dubbelt. Att få vara med och påverka är roligt men det tar väldigt mycket tid från den 100-procentiga utbildningstjänst vi redan har, säger han.

PÅ GRUND AV UPPREPADE överklaganden i samband med upphandlingen av 360:an blev den ett och ett halvt år försenad och först 2013 började fordonen anlända till P7. Förseningen ledde till att förbandet ställdes inför att utbilda bataljonens samtliga besättningar samtidigt till ett 50-tal fordon för att bli redo till Sveriges deltagande i NBG våren 2015.

– Den utbildningsinsatsen är nog helt unik i Försvarsmakten, säger Bodil Böös. Men det har inneburit en hel del arbete eftersom vi fått lära oss vagnen och åtgärdat brister under tiden vi utbildat.

Och det arbetet är ännu inte slutfört. Att lära sig hantera och utnyttja alla förmågor tar tid och vartefter man förstår vagnens möjligheter och begränsningar moduleras övningar och instruktioner. Många gånger har man fått prova sig fram och dragit lärdom den hårda vägen.

Stora övningsområden för pansarterrängbil 360 på Revingehed.

– Vi kom överens om att bjuda på tårta varje gång man körde fast och en dag hade vi 13 tårter på bordet, säger Bodil Böös. Sitter man fast med en sådan här är det inte helt enkelt att komma loss. Ett bandgående stridsfordon kan ju nästan bärga sig själv, men den här är betydligt svårare att få loss ur en fastkörning.

VAGNEN ÄR, PRECIS SOM FÖREGÅNGAREN 203, ett finskbygge från Patria. Totalt ska 113 fordon levereras till Försvarmakten. Hittills finns den bara på P7, men sannolikt kommer även Livgardet att få den.

– Fyra av dem som går instruktörskursen hos oss nu är från Livgardet, säger Bodil Böös. Något formellt beslut om att de ska ha vagnen har inte tagits men de planerar för det.

I hallen står ett tjugotal fordon uppställda och samtliga fyra vagnsmodeller som Försvarmakten beställt är representerade med sjuktransport, reparation, stridsledning och trupptransport. I grundutförandet är det samma vagn men med vissa modifikationer för anpassning till olika uppgifter. Bodil Böös faller rampen på sjuktransporten. Den är för tillfället tömd på inventarier men har fullt rustad nästan samma kapacitet som en civil ambulans med alltifrån droppställning till kylskåp för förvaring av mediciner.

– Sjuktransporten är den vagn som de lyckats allra bäst med, säger hon. Här har de verkligen tänkt till.

Sjuktransporten har plats för två bårar, alternativt en bår och tre sittande sjukplatser. Bårarna placeras på rampen och rullas in

i fordonet för att sedan surras vid sidorna.

– LASTNINGSFÖRMÅGAN I DEN HÄR är överlägsen, säger förste sergeant Pablo Flores-Erpel. Den har heller inga begränsningar i kapacitet utan kan hänga med överallt och i samma tempo som de andra vagnarna.

– Ja, enda skillnaden är att den saknar beväpning, säger Bodil Böös. Enligt internationella konventioner får man inte ha röda korset på sidorna och samtidigt bära vapen. Korsen på den här vagnen är uppvärmda för att fienden ska kunna se dem i sina mörkersikten.

I originalversionen hos Patria heter vagnen XA-360 AMV och den tillverkas i olika versioner till flera länder. Chassit är gemensamt för samtliga modeller men själva fordonet anpassas efter beställarens kravspecifikation. Exempelvis har polackerna en något lägre bepansring och vikt för flygtransporter och amfibieförmåga och Förenade Arabemiraten har en 0,4 meter längre vagn för att möjliggöra montering av det större BMP-3-tornet. Sverige har valt ►

Kapten Bodil Böös, kurschef.

(Fv) Marcus Bill, Sven Lindow och Pablo Flores-Erpel.

Bataljonschef Jonas Nilsson.

att satsa på ett extra kraftigt minskydd med förstärkt pansar, specialupphängda hjul och anpassade insideslösningar. Jonas Nilsson, bataljonschef för 71:a motoriserade bataljon, är nöjd med skydd och säkerhetslösningar.

- ALL UTRUSTNING INNE i vagnen är surrad för att ingen ska råka skadas av kringflygande materiel i händelse av att man kör på en mina, säger han. Det finns fotstöd till varje säte vilket gör att man undviker vibrations-skador och man kan spränga bort

en hjulaxel och ändå fortsätta köra. Allt är väldigt genomtänkt och det handlar om att skydda besättningen.

Efter en kopp kaffe på stående fot kliver vi in i en framkörd vagn och spänner fast oss. Vagnchef Sven Lindow går framför vagnen tills vi kommit ut från regementsområdet innan han går ombord, en säkerhetsrutin för att hålla uppsikt över fotgångare och trafik. En av 360:ans främsta styrkor är farten och trots en totalvikt på närmare 28 ton har den en maxhastighet på över 100 kilometer i timmen. Det kan jämföras med föregångaren som

helst inte bör framförs i mer än 20 kilometer i timmen i terräng, men så har den här modellen nästan dubbelt så många hästkrafter under huven.

– Den tar sig fram fantastiskt fint och sväljer terrängen väldigt effektivt, säger Sven Lindow. Men den har vissa begränsningar och de måste man lära sig. Sankmark är den här vagnens värsta fiende. Den vadar genom en och en halv meter djupa vattendrag, förutsatt att botten är stabil, men är det blött i marken kan det bli problem.

EFTER EN KORTARE STRÄCKA på landsväg svänger vi av till vänster, rakt ut på det cirka sju mil stora övningsfältet på Revingehed. Ojämnheter i terrängen känns knappt, trots att förare Marcus Bill meddelar via radion i hjälmen att han håller 75 kilometer i timmen. Vagnen vänder snabbt och smidigt och tar sig enkelt fram över kullar och diken. Det är inte svårt att förstå att 360:an lockar till buskörning.

– Jag brukar tidigt i utbildningen låta soldaterna få känna på vagnens gränser för att de som förare ska kunna dra slutsatser och hantera vagnen på ett säkert sätt, säger Pablo Flores-Erpel.

Fordonet är försett med vidvinklade kameror i alla fyra riktningar. På en nedfällbar skärm i taket kan truppen följa färden.

– Vi hade inga kameror på 203:an och det var som att kliva ut från ett mörkt rum när man kom fram, säger Jonas Nilsson. Nu får vi en omvärldsbild och kan planera vår framryckning på ett helt annat sätt.

Navigation menu on the right-hand screen:

- HJULS
- Fastspänning
- VÄXELLÅDA
- BROMSSYSTEM
- HJULS DATA

	Info
N/A	N/A
N/A	N/A
CA	CA
CA	CA

Den svenska vagnen har ett kraftfullt minskydd och åttahjulsdraft.

Jonas Nilsson berättar att 360:an är den mest avancerade vagnen som Försvarsmakten har med en rad olika tekniska hjälpmedel. Som möjligheten att öka och minska däcktrycket för att justera däckens greppyta mot underlaget och att kunna höja och sänka underredet efter terrängen.

– **DET TAR TID ATT LÄRA SIG** behärska alla funktioner, säger bataljonschefen. Men den är lätt att köra vilket gör att vi kan lägga mer tid på att lära oss alla finesser och bli riktigt vassa.

En annan stor förbättring jämfört med den gamla vagnen är komforten inne i fordonet. En klimatanläggning reglerar temperaturen, sätena är bekväma och ställbara och ljudnivå och vibrationer är förhållandevis låga.

– Komforten ökar soldaternas stridsvärde, säger Jonas Nilsson. Man blir inte lika trött i kroppen efter en längre körning och är piggare när man kommer fram.

Besättningen kör in i ett skogsparti. De fjäderupphängda hjulen gör att vagnen rör sig följsamt genom den kuperade, leriga terrängen men den som har anlag för rörelsesjuka bör undvika att titta på skärmen. Åter ute på heden ökar Marcus Bill farten för att sedan tvärnita. Vi stannar uppseendeväckande snabbt på det hala gräset.

– Nu gled vi 30 meter på grund av underlaget, men annars kan den stanna på en och en halv vagnslängd, säger han.

FÖRBÄTTRINGAR OCH ÅTGÄRDANDE av barnsjukdomar på fordonet pågår fortfarande och tillbaka i vagnhallen pekar Sven

FAKTA: Pansarterrängbil 360

Besättning:	3
Passagerare:	8
Längd:	8,76 meter
Bredd:	3,07 meter
Höjd:	3,49 meter (inklusive VS01)
Motor:	Scania DC 13, 405 kW (550 hk)
Vikt:	27,5–28 ton
Beväpning:	12,7 mm kulspruta
Hastighet:	väg cirka 100 km/h, terräng cirka 70–80 km/h
Räckvidd:	cirka 850 km

KÄLLA: P7

Lindow ut något av det som har, och kommer att behöva, åtgärdas. Bland annat har en extra plåt monterats under avgasutblåset för att skydda vagnskroppen mot värmeskador och rökkastarna har försetts med fasta lock istället för de gamla som blåste av när de torkade. Man har även bytt ut fästen på luckor till sprintrar i mer hållfast material och det finns önskemål om att även visa skyttens kamerabild på displayen inne i vagnen.

– Vi är inne på retrofit tre och går snart in i omgång fyra, säger Sven Lindow. Varje förändring är en lång process från identifiering och beslut till förändring och slutligen uppdatering av manual. Hur många förändringsomgångar vi kommer att behöva göra återstår att se. ■

OFFICERSTIDNINGEN

Din tidning!

Skriver Officerstidningen om rätt saker? Har du tips, åsikter eller uppslag? Kontakta redaktionen!

ANSVARIG UTGIVARE/CHEFREDAKTÖR
Daniel Skoglund, Tel 08-440 83 49
daniel.skoglund@officersforbundet.se

Muskövarvet AB är en del av Dockstargruppen dit även Dockstavarvet AB hör. Dockstavarvet bildades 1905 och är idag ett av marknadens ledande företag avseende nybyggnation av aluminiumbåtar. Tillsammans utgör de två företagen en av marknadens starkaste varvskonstellationer.

MUSKÖVARVET AB

Söker du erfarenhet, kompetens och kvalitet? Då är det till Muskövarvet AB du ska vända dig! Med lång erfarenhet från allt mellan himmel och hav kan vi lösa de flesta problem på din båt. Vi ser oss som en långsiktig samarbetspartner där varje kund, stor som liten, är lika viktig.

Tel: 010-823 16 70
Fax: 010-823 16 80

www.muskovarvet.se

info@muskovarvet.se

HILLEBERG TENTS.

ANY MISSION. ANY CLIMATE. ANYWHERE.

ATLAS MIL

10.9 kg. • Rymmer upp till åtta personer plus utrustning. • Fullt utbyggbart med innertält, golv och absider som tillbehör samt möjlighet att koppla samman fler tält. • Idealiskt för olika användare på många större fältövningar.

KERON 4 GT MIL

6.2 kg. • Rymmer fyra personer plus utrustning. • Tältet har två ingångar/absider, där den ena absiden är förlängd. • Optimalt förhållande mellan utrymme och vikt. • Idealiskt tält för mindre enheter under mobila insatser i alla möjliga situationer och klimat.

STAIKA MIL

4.3 kg. • Rymmer två personer plus utrustning. • Helt fristående tält med två integrerade absider. • Det optimala skyddet för två personer oavsett terräng och förhållanden. • Fungerar utmärkt i stenig terräng och som OP.

Alla Hilleberg Mil tält har sammankopplade men isärtagbara inner- och yttertält, ljusblockerande yttertältsväv, och icke reflekterande staglinor.

I ÖVER 40 ÅR har Hilleberg tillverkat tält i yppersta kvalitet. Skapade och utvecklade i fjällnära norrlandsmiljö är Hillebergtälten en idealisk kombination av låg vikt, styrka och komfort. För mer information, kontakta Hilleberg: tentmaker@hilleberg.se eller +46 63 57 15 50

HILLEBERG
THE TENTMAKER

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

Fortsatt kamp för god tjänstepension inom staten

Officersförbundet kämpar, tillsammans med ytterligare sju fackförbund inom staten, just nu för att bevara en god tjänstepension för statligt anställda.

– Det nuvarande pensionsavtalet PA03 från 2003 uppfattar vi som ett bra pensionsavtal med goda villkor. Att bidra till att sänka nivån är otänkbart för oss, säger Niklas Simson, Officersförbundets förhandlingschef.

Anställda inom staten har historiskt sett haft relativt låga löner men de kringliggande anställningsvillkoren har varit desto bättre – ett omfattande trygghetsavtal, lång semester, förmånliga villkor vid

föräldraledighet och ett av svensk arbetsmarknads bästa pensionsavtal.

Det innebär att staten har kunnat rekrytera duktiga medarbetare utan att konkurrera ut övrig arbetsmarknad. Flera fackförbund inom staten förhandlar tillsammans i organisationen Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR/S, P, O). Det är via denna organisation som Officersförbundet, tillsammans med ytterligare sju fackförbund driver sin linje.

Födda före 1987

– Nu vill Arbetsgivarverket, arbetsgivarnas centralorganisation, förhandla om tjänstepensionsavtalet i staten och det är viktigt att du som medlem är medveten om

att det håller på att hända. Det nya avtalet kommer troligen gälla för alla som är födda -87 eller senare och vi ska tillsammans se till att det nya pensionsavtalet blir det bästa på svensk arbetsmarknad, säger Niklas Simson.

Förhandlingar sedan i höstas

Förhandlingar har pågått sedan hösten 2013. I nuläget har arbetsgivarparten ett antal förhandlingsbud som de fackliga parterna inte kan acceptera. En av de fackliga grundbultarna är att det värde som dagens pensionsavtal representerar ska omhändertas i ett nytt, bra pensionsavtal och i övrigt goda anställningsvillkor för medlemmarna.

OFR vill ha ett tjänstepensions-

avtal som innebär att medlemmarna får pension för all tid de är anställda.

Eftersom den allmänna pensionen också hela tiden blir lägre och vi lever längre kommer det antagligen bli så att statliga anställda, liksom alla andra, kommer tvingas jobba längre i framtiden. Då vill OFR också att möjligheten till delpension ska finnas och fungera så att vi som arbetar kan hålla hela arbetslivet.

Men det viktigaste, anser OFR vara, att staten har ett tjänstepensionsavtal som leder till bra pensioner som medlemmarna kan leva på efter att ha jobbat för staten.

För mer info se gärna hemsidan www.gladpensionar.se

Nyheter från F-PAN

Uppsagd efter misshandel

En specialistofficer sägs upp efter att ha dömts för misshandel. Att individen bytt anställning inom myndigheten under tiden som misshandeln behandlades av domstol var inget som påverkade beslutet. Inte heller att brottet överklagats då överklagan endast gäller påföljden för brottet och inte gärningen i sig.

Löneavdrag för olovligt frånvaro

En officer får löneavdrag om 25 procent av daglönen i tre dagar. Officern har vid flera tillfällen varit olovligt frånvarande från arbetet. Officern har angivit missvisande tidrapportering. Sammantaget anser F-Pan att det utgör en tjänsteförseelse som inte kan anses ringa.

Förbättrad aspirantförsäkring

Officersförbundets aspirantförsäkring har förbättrade villkor sedan den första juni.

Aspirantförsäkringen har nu höjda ersättningsnivåer men oförändrad premie. Livförsäkringens belopp

har höjts till 6 prisbasbelopp (pbb), olycksfallsförsäkring har höjts till 50 pbb. Dessutom har försäkringen utökats med ett sjukkapital om 6 pbb. Aspirantförsäkringen är den försäkring som ingår i Officersförbundets studerandemedlemskap

vilket kostar 100 kronor för hela studietiden. Fullständig information om samtliga försäkringar och försäkringsvillkor finns under Officersförbundets medlemsförsäkringar.

Rätt till tjänstledighet för civila studier

Flera GSS/K har under sommaren kontaktat förbundet rörande vad som gäller vid civila studier. Få GSS/K som avser studera verkar känna till möjligheten att vara tjänstledig för detta.

Därför, vid studier: Sök tjänstledighet! Säg inte upp dig! Detta gäller självklart även yrkesofficerare. Enligt Lagen om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning har

arbetstagare rätt till tjänstledighet för studier om man varit anställd hos samma arbetsgivare i minst sex månader. Utbildningen behöver inte ha något samband med den anställning man har utan det är den enskilde som väljer vilken utbildning han/hon vill gå.

Kan skjutas upp

Det finns ingen begränsning för hur lång tjänstledigheten kan vara utan tjänstledighet beviljas så länge

som utbildningen kräver. Arbetsgivaren kan skjuta på den begärda ledigheten i upp till sex månader. Efter studieledigheten är arbetstagaren garanterad att få samma eller likvärdiga arbetsuppgifter och anställningsvillkor som den skulle ha haft om den inte varit ledig. Den som är tjänstledig kan även få reducerad medlemsavgift i Officersförbundet.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 21/8 2015

Yrkesofficer	9004	(+13)
Reservofficer	59	(+0)
Soldat/gruppbefäl	4268	(-14)
Hedersmedlem	1	(+0)
Övrig	118	(+3)

OF Ä höstmöte

Officersföreningen för äldre officerare – OF Ä

Bjuder in till höstmöte onsdagen den 7 oktober på Militärsällskapet, Vallhallavägen 104

16.30

Samling på Militärsällskapet för kamratlig samvaro, BIO

17.30 (cirka)

Höstmöte och föredragning av Officersförbundets ordförande Lars Fresker

18.45 (cirka)

Gemensam middag

- Förrätt med öl
- Varmrätt med vin
- Kaffe och kaka

Pris: 200 kr

ANMÄLAN

Anmäl dig till höstmötet genom att betala in 200 kronor på OF Ä plusgirokonto 60 90 10 – 4. Senast tisdagen den 29 september ska avgiften vara kassören tillhanda. Glöm inte att notera namn på blanketten.

Är du sent ute går det också bra att ringa/ maila till klubbmästaren, Rolf Olsson, mobil 070-517 21 89
e-post: rolf.olsson@member.se

OF Ä MEDLEMSINFORMATION

Att bli och att vara medlem

Du som går i pension kan kvarstå som medlem i Officersförbundet, få Officers-tidningen, behålla förbunds försäkringarna till 67 års ålder och även byta förenings-tillhörighet till OF Ä. Anmäl till Officersförbundets kansli – medlemsregistret (se nedan) om du vill byta till OF Ä.

Avslutande av medlemskap

Du som önskar lämna OF Ä och du som är anhörig till en OF Ä-medlem som avlidit anmäler detta till medlemsregistret på Officersförbundets kansli. Det går fortare än den periodiserade uppdateringen från folkbokföringen och onödiga/oönskade utskick av kallelse stoppas snabbare.

Officersförbundets medlemsregister

Postadress Box 5338, 102 47 Stockholm
Telefon: 08-440 83 30
(OBS stängt onsdagar och fredagar)

VARMT VÄLKOMNA – STYRELSEN för OF Ä

Om kärleken tar nya vägar

Med rätt avtal kan du undvika de största fallgroparna

När två människor finner varandra i kärlek är en naturlig följd ofta att de flyttar ihop eller tar steget till äktenskap. Få är väl de par som tänker sig att kärleken en dag ska sluta i separation eller skilsmässa. Ändå visar siffror att många parrelationer årligen upphör på något av dessa sätt.

Enligt statistik från Statistiska Centralbyrån lever närmare hälften av Sveriges befolkning i dag i någon typ av parrelation. Av dessa personer är cirka 70 procent gifta eller registrerade partner medan resterande 30 procent lever i en samborelation.

Samtidigt som många människor flyttar ihop och blir sambor eller gifter sig så inträffar det också ett flertal separationer och skilsmässor. Exempelvis visar SCB:s siffror att det år 2014 var 47 000 par som gifte sig och samma år upplöstes hela 24 000 äktenskap genom skilsmässa. Varje år upplever omkring 50 000 barn i Sverige att deras föräldrar separerar.

Uppbrott ur en parrelation är med andra ord ingen ovanlig företeelse. Däremot kan det vara en komplicerad process med ingående konsekvenser, såväl känslomässiga som ekonomiska och juridiska, någonting man kanske inte alltid är förberedd på. Genom att teckna relevanta avtal i förväg kan man som par gemensamt ta kontroll över hur man vill ha det utan att behöva oro sig för framtida händelser och eventuella meningsskiljaktigheter.

Här får du tillsammans med juristbyrån avtal24 tips och råd inför det stora steget i ert förhållande.

Foto: Tyler Durden - TT

avtal24[®]
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

en lägenhet men en av er har lagt in hela kontantinsatsen måste samboavtalet kompletteras med ett skuldebrev så den som betalat för mer än sina 50 % av lägenheten får tillbaka sin kontantinsats vid en eventuell separation eller försäljning.

Följ en linje

Det är viktigt att inte krångla till det, ha ett tydligt upplägg för att hushålla med er ekonomi redan från början. Många tänker att en person ska betala mer i amortering och en annan betalar något annat eller att saker ska kvittas mot varandra. Lika krångligt som det är att förklara just ert upplägg, lika krångligt är det att reda ut – inte ens avtal kan trollo. Bolla därför era funderingar med en jurist innan ni trasslar ihop betalningarna för mycket.

Vad händer om någon går bort?

Sambor ärver inte varandra! Istället ärver den som är näst på tur enligt arvsordningen, till exempel barn eller förälder. Detta kan sluta med att den avlidnes sambo samäger bostaden med den avlidnes förälder. Skriv därför alltid ett testamente så ni kan bo kvar ifall det värsta skulle hända.

Det löser sig...

...tänker många och struntar i de goda råden ovan. Vi på avtal24 vet att människor förändras i svåra stunder, separation är en av de stunderna. Se det som en kärlekshandling och skriv avtalen på en gång så skonar ni varandra från diskussioner om ni går skilda vägar.

FAKTA: Vad är avtal 24?

Officersförbundet har slutit ett avtal med juristbyrån Avtal 24. Som medlem i Officersförbundet kan du skriva samboavtal, skuldebrev testamente och andra avtal helt kostnadsfritt online alternativt till hälften av ordinarie pris med avtal24s jurister. För mer information, besök: www.avtal24.se/officersforbundet.

Har du några frågor eller funderingar kring din situation kan du ringa till juristbyrån avtal24, på 0771-24 00 24, måndag-torsdag 8-20, fredag 9-17 eller maila till officersforbundet@avtal24

Vad innebär det att bli sambo?

När du flyttar ihop med din partner blir ni sambo och ni kommer omfattas av sambolagen. Sambolagen säger att bostad och bohag som ni båda, eller någon av er, köpt för att ni ska använda tillsammans,

ska delas lika vid en separation. Om man istället vill behålla det man äger ska man från början skriva ett samboavtal.

Har ni betalat för det ni äger?

Om ni till exempel äger 50/50 av

FAKTA: Sambo eller gift – utan avtal

Att vara sambo

Lagens definition av ett samboförhållande är två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande med gemensamt hushåll. Att vara sambo liknas mycket vid att vara gift, men som sambo saknar man det rättsliga skydd som gifta har. Samboförhållanden regleras av sambolagen, och om inga avtal upprättats anger denna lag att man vid en separation ska dela lika på den gemensamma bostaden samt bohaget som förvärvats för gemensamt bruk. Denna samboegendom delas alltså på hälften vid en bodelning oavsett vem som äger eller köpt vad.

Enligt lag har man som sambo aldrig rätt att ärva varandra. Detta gäller alltid, oavsett hur länge man varit sambo och om man har gemensamma barn eller inte.

Att vara gift

Att gifta sig är att ta ett stort steg i livet, inte minst juridiskt. Huvudregeln vid äktenskap anger att makarnas egendom blir giftorättsgods om inga avtal skrivits. Detta innebär att makarnas egendom vid en skilsmässa, efter avdrag från någon parts eventuella skulder, läggs samman för att sedan delas lika mellan makarna. Även företag ska ingå i en bodelning om inget annat angetts.

FAKTA: Tänk efter före – skriv avtal

Samboavtal och testamente

Om man i ett samboförhållande inte önskar att en eventuell bodelning ska ske i enlighet med sambolagen kan man avtala bort den genom att upprätta ett samboavtal. På så sätt kan man till exempel bestämma att ingenting ska delas lika om man tycker det är mer rättvist med tanke på vem som en gång betalat, eller att samboegendom men inte lägenhet ska delas. Skriver man dessutom ett gemensamt testamente kan man trygga varandra ekonomiskt i den händelse någon av parterna skulle gå bort.

Äktenskapsförord

I somliga fall kan en hälftdelning vara mindre önskvärd för vissa makar. Genom att upprätta ett äktenskapsförord kan man bestämma att tillgångar och egendom inte ska ingå i den gemensamma potten vid en eventuell framtida bodelning. I stället för giftorättsgods utgör då dessa enskild egendom och tillhör var och en av makarna. Med ett sådant juridiskt avtal kan man exempelvis som egen företagare säkerställa att man behåller hela företaget vid en skilsmässa.

Generic

Generic Systems söker Teknik-konsulter inom Sensorsystem

Söker du ett arbete där intressanta uppdrag och utmanande kollegor är en del av vardagen, där delaktighet och självständighet är tongivande?

Vi söker dig som har lätt för att samarbeta med andra människor, är drivande och har struktur på tillvaron. Du kommer främst att arbeta i uppdrag inom försvarssektorn från anskaffning till vidmakthåll av olika typer av sensorsystem.

Vi är även intresserade av att utöka personalstyrkan inom andra områden.

Låter detta intressant?

Läs mer under *Konsultverksamhet/Lediga jobb* på: www.generic.se

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS 3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010- 209 51 36 • www.rosengrens.se

 A PART OF KAMIC COMPONENTS

Officersförbundet på SvD Brännpunkt

Nedanstående text publicerades den 17 juni i SvD

Dagens försvar är hälften av vad Sverige behöver

Det försvar som riksdagen idag beslutar om är halva den minimivolym som krävs. De ofta sagda klyschorna om att inget direkt militärt angreppshot mot Sverige föreligger, samt att Sverige skulle ha haft fred i 200 år, försvårar allvarligt dagens debatt om vårt försvar, skriver Officersförbundets ordförande Lars Fresker.

Igår bejakade fem av riksdagens partier ett nytt försvarsbeslut. Pengar har tillförts, vilket är bra, men den stora knäckfrågan är fortfarande inte löst: Hur mycket försvar ska Sverige ha?

När Ryssland började rusta på allvar kring 2007 var ett mantra från svensk politisk nivå att det hela inte var något att oroa sig för. Det skedde nämligen från en väldigt låg nivå. Idag är situationen densamma, fast för Sverige. Det är numera vi som befinner oss på en mycket låg nivå.

Hinder för debatten

Det nuvarande försvarsbeslutet är ett första mycket litet steg på vägen. Kostnaderna kommer att bli höga för att bygga det försvar vi behöver efter de senaste femton årens genomgripande avveckling. Men har vi råd att låta bli?

Det finns dock fyra saker som står i vägen för en saklig debatt om Sverige försvar.

För det första har inte någon regering vågat ge Försvarsmakten, eller någon annan, ett öppet mandat att beskriva vilket försvar ett land med Sveriges geografi och säkerhetspolitiska läge borde ha.

Någon som dock har tittat på det är Johan Wiktorin, och Kungliga krigsvetenskapliga akademien. Wiktorin redogjorde för sina slutsatser på Folk och försvars rikskonferens i Sälen i vintras.

I korthet var slutsatserna att ett land med Sveriges yta och läge behöver dubbelt så stor armé och dito marin, samt ett vidmakthållande av ett flygvapen om 100 stridsflygplan, dock med förmåga att motstå ett överraskningsangrepp.

Wiktorins slutsatser är i stort militärstrategiskt och militärgeografiskt oantastliga, även om olika mindre detaljer kan ändras beroende på vilka strategiska vägval som görs. Vårt försvar är fortfarande dimensionerat för internationella insatser i en lugn närmiljö och inom dagens organisation är bristerna markanta. Det är ur det perspektivet som försvarsbeslutet borde bedömas.

Militära angreppshot

Det håller inte att bortförklara ovanstående med att säga att om det behövts hade ÖB beställt det av riksdagen. Försvarsmakten har aldrig fått i uppgift att helt fritt ge en militärstrategisk bild av vilket försvar Sverige behöver, utan uppgiften har utgått från hur organisationen som beslutades 2009 hjälpligt kan anpassas till dagens läge.

Enligt Wiktorins slutsatser gäller ovanstående dessutom oavsett om vi är medlemmar i Nato eller inte. Det är USA som står för Natos slagstyrka. För att amerikanska förband ska kunna grupperas i Europa krävs två till tre veckor, efter ett amerikanskt beslut, för kunna föra förband och materiel över Atlanten.

Den andra försvarspolitiska utsagan som allvarligt försvårar debatten är: "Det föreligger inget hot om direkt militärt angreppshot mot Sverige." Det sades bland annat av ÖB under riksdagens öppna hearing den 17 april. Utsagan är i och för sig sann, men inte relevant för diskussionen om vilket försvar vi ska ha – eller rörande brådskan att finansiera försvaret. Det föreligger inget direkt militärt angreppshot

mot Danmark och Norge den 17 juni 1939 heller, men ett år senare var de ockuperade.

En av paradoxerna i nuläget är att ett ökat lugn i närområdet – och kanske även en mer lugnande och försoningsinriktad retorik från Rysslands sida – kan vara en signal om ökad risk för nya militära äventyr.

Enligt flera militära bedömare, bland annat FOI, sliter Rysslands nu pågående krigföring i östra Ukraina på landets militära förband. Det innebär att så länge som Ryssland tvingas ha trupp vid fronten av de ockuperade territorierna kommer risken för nya större militära aggressioner på andra håll att vara relativt låg. Men om Ryssland skulle lyckas frigöra sina trupper, skulle landet ges möjlighet att reorganisera sina förband för att sätta in dem på annat håll, om den politiska viljan finns.

Detta kan innebära att precis när våra politiker kan skyffla försvars-

frågan under mattan, till följd av minskad hotfull medierapportering, borde man kanske istället accelerera återställandet av en ordentlig försvarsförmåga.

Tvåhundra år av krig

En tredje faktor som är väl värd att påpeka är att vi i nuläget bygger vårt försvar utifrån antagandet att någon ska komma till vår hjälp vid ett angrepp. Än så länge har ingen öppet lovat detta, tvärtom har Nato sagt nej och EU har ingen egen militär förmåga att stödja länder vid väpnat angrepp.

Den fjärde utsagan som förvillar oss är den ofta upprepade klyschan om att Sverige har upplevt 200 år av fred. Det vaggar in oss i en världsbild som inte är sann. Korrekt är att Sverige inte blivit angripet på 200 år. Men vi har upplevt åtskilliga krig och tack vare svensk politisk anpassning (och kanske även tur) har vi sluppit angrepp.

Sverige har exempelvis som

Karlis Neretnieks, tidigare rektor för Försvarshögskolan, påpekat upplåtit delar av vårt territorium (Fårö) till en fransk-brittiska flottstyrka under Krimkriget och under andra världskriget transiterade Nazi-tyska trupper över vårt territorium. Vi har även anpassat vår kulturpolitik – och exempelvis förvisat Karl Gerhards trojanska häst till stallet – för att inte förarga en potentiell angripare. Under hela kalla kriget återförsäkrade vi oss genom aktiva militära förberedelser om militärt samarbete med Nato. Dessa tvåhundra år har varit allt annat än fredliga. Med ett starkare försvar hade vi sannolikt i högre grad kunnat fatta självständiga politiska beslut utan rädsla för att bli angripna.

I dagens läge krävs att vi som nation kan se bortom klyschorna och att vi hela tiden utgår från den försvarsvolym vi borde ha. Då kanske det blir lättare att förstå och acceptera det desperata behovet av att finansiera den lilla förbandsvolym vi nu har.

Slutligen visar ovanstående faktorer att den politiska diskussionen om Nato inte får tillåtas att skymma frågan om försvarets storlek och dess finansiering. Ett eventuellt medlemskap i Nato är inte ett surrogat för att ha ett fungerande eget försvar.

LARS FRESKER
Ordförande Officersförbundet

Nya insatstillägg klara

Försvarsmakten har nu beslutat om nya insatstillägg.

Ett insatstillägg baseras på insatsens mandat, intensitet, hot och umbäranden. Insatstilläggen gäller från 2015-04-01. Sänkta insatstillägg träder i kraft för personal som på-

börjar tjänstgöring i insatsområdet från och med 2015-08-01. Officersförbundet och övriga arbetstagarorganisationer i Försvarsmakten har samverkat beslutet i enighet.

INSATS/LAND/OMRÅDE	INSATSTILLÄGG
UNMISS/Sydsudan	11 300 kr
UNAMA/Afghanistan	11 200 kr
MINUSMA/Mali	10 900 kr
EUTM/Somalia	10 600 kr
MONUSCO/Kongo DRC	10 600 kr
EUMAM/Centralafrikanska rep.	10 600 kr
RSM/Afghanistan	9 600 kr
UNTSO/Mellanöstern	9 000 kr
UNMOGIP/Indien-Pakistan	8 600 kr
EUTM/Mali	8 200 kr
EUNAVFOR/Adenviken	6 000 kr
KFOR/Kosovo	4 300 kr
NNSC/Sydkorea	2 800 kr
EUFOR/Bosnien-Hercegovina	1 900 kr

Försvarshögskolan söker chef för institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap.

Utveckla dig i din yrkesroll. Försvarshögskolan erbjuder Sveriges samlade kompetens och erfarenhet inom ämnesområden för försvar, samhällsskydd och säkerhet.

Läs mer på www.fhs.se

Hur mycket är vår frihet värd?

Försvarsmakten har alltsedan försvarsbeslutet år 2000 utformats för att kunna ge effektivast möjliga stöd till svensk säkerhetspolitik i fred. "Sverige försvaras bäst i Afghanistan" var doktrinen då. Förmåga att möta väpnat angrepp mot Sverige avvecklades som grund för dimensionering av det militära försvaret.

Förmågan för den civila delen av totalförsvaret har dramatisk försämrats och kan inte längre hjälpa det svenska folket i krig. Försvarets traditionella huvuduppgift, att verka krigsavhållande och fredsbevarande har försvunnit. Överbefälhavaren beskriver läget att Försvarsmakten klarar maximalt en veckas försvar i en riktning, men först år 2020.

Från 2013 har en försämrad säkerhetspolitisk situation uppstått i Sveriges närområde. Säkerhetspolitiska årsrapport 2014 pekar ut Ryssland som det land som genomför direkta krigsförberedelser mot Sverige.

Rysslands omfattande militära upprustning de senaste åren, innebär att 70 procent av all militär materiel kommer att förnyas senast år 2020. Förutom höjd försvarsbudget tillförs ytterligare 5 000

miljarder för upprustning av de väpnade styrkorna intill 2020. Från och med år 2013 har den ryska militära övningsverksamheten dramatiskt ökat i vårt närområde.

Det ryska tunga bombflyget övade kärnvapenanfall mot Sverige bland annat den 19 april och 28 oktober 2013. Under 2014 skedde bekräftad rysk kränkning av svenskt luftrum i södra Sverige (17 september) och ej nationalitetsbestämd bekräftad kränkning av svenskt inre vatten i Stockholms skärgård (19 oktober). De ryska fingerade luftlandsättningsövningarna mot Åland, Gotland och Borgholm den 23 mars 2015 är ytterligare exempel på försämringen av vår säkerhetspolitiska situation.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) analytiker sammanfattade år 2014 med att *"Ryssland är berett att använda militära medel för att nå sina utrikespolitiska mål – och i den processen rita om Europas karta"*.

Skrämmande svar

När jag frågar FOI forskaren Gudrun Person om risken för krig mot Sverige svarar hon efter en stund sammanbitet med ett ord *"Oförutsägbart"*, vilket jag tycker är ett skrämmande svar.

Vi har idag ett svenskt civilt och militärt försvar som inte kan lösa sin huvuduppgift.

Vad måste vi göra för att på kort sikt snabbt öka vår förmåga? Hur mycket är vår frihet värd?

Vi måste alla göra uppoffringar – både ekonomiska och personliga.

Sex åtgärder

Här följer några exempel (listan skulle kunna göras mycket längre):

1. Inför könsneutral militär grundutbildning, det vill säga värnplikt åter men behåll nuvarande yrkessoldater. Om hela Sverige skall försvaras krävs större volym av militära förband. Sverige måste kunna möta en angripare i fler än en riktning.

2. Tillför Försvarsmakten och civila försvaret ytterligare 40 miljarder. Under lång tid har Försvarsmakten haft en försvarsbudget runt 40 miljarder vilket har inneburit en succesiv nedrustning. Den militära materielen faller för åldersstreck och behöver förnyas. Modern materiel behöver tillföras.

3. Inför civiltförsvarsplikt för alla mellan 16–70 år och organisera och utbilda undsättningsplutoner med mera. Skogsbranden i Västmanland förra året visade på behovet av

statlig räddningstjänst. Vid bombangrepp mot våra städer krävs samordnad statliga räddningsinsatser.

4. Skapa beredskapslager för livsmedel, olja, läkemedel, viktiga metaller med mera. Folkförsörjningen måste kunna tryggas i det läge Sverige blir avspärrat. Idag kommer marknaden att styra bristvaror under avspärrning.

5. Bygg skyddsrum och tillför skyddsutrustning till befolkningen. Obligatoriskt skyddsrum byggande upphörde 2001, vilket innebär att det idag saknas befolkningsskyddsrum i nybyggda områden.

6. Skydda vitala delar av Sveriges internetberoende, bland annat bankväsendet. Vid cyberattacker mot Estland 2007 stängdes internettrafiken i Estland under en vecka. Trots detta kunde Estlands bankväsen fortsätta att verka eftersom man vidtagit krigsförberedelser mot cyberattacker.

Vi måste säkerställa möjligheter att möta växande behov av en robust avhållande förmåga mot militärt angrepp mot vårt land. Det *"hänglås"* som förnärvarande skyddar Sverige kan inbjuda till *"inbrott"*.

LARS BJÖRK
Reservofficer

30 år i rikets tjänst

Regementschefen, min rekrytkamrat, dekorerar mig med guldmedaljen framför Livgardets front och yttrar några väl valda ord, på vilka jag svarar med tanke på de närvarande yngsta kamraterna. Nu har således trettio av mina år givits åt Riket.

Jag minns mönstringens alla detaljer, inryckningen och den första natten i logementet på gamla I 14 i Gävle, mina befäl, sedan skolorna och trupptjänsten. Arméns krigsorganisation var enorm med stora möjligheter till goda vitsord och befordran. Grundutbildning av rekryter genomfördes med buller och bång under ett par månader i en

slags hektisk projektmiljö, varefter kompanier och bataljoner sattes samman för att slutligen, tillsammans med förband av äldre inkallade värnpliktiga, uppträda inom ramen för mycket stora övningar som *"Västfront"* och andra. Sedan ryckte alla ut, och truppbefälet kunde ta igen sig en smula innan nästa års projekt startades upp.

Äldre med trupperfarenhet

Då för tiden bekymrade vi oss över fördelningen av skjutterräng. Numera är personalärenden av naturliga skäl i fokus och *"projektet"* avslutas aldrig. Att befordras – komma vidare var det enda uttalade målet som fanns för oss. Men samtidigt fanns det alltid äldre personer på trupp som hade

kompetens för allt invecklat och därför tröttsamt. Dessa obefordrade utgjorde i själva verket det organisatoriska minnet. Officerare i den högre karriären befann sig endast tillfälligtvis på trupp och var strängt sysselsatta med krigsplanläggning och liknande i högre staber och på skolor.

Det militära kamratskapet

Då värnplikten lades i vila och försvarsmakten reducerades, var stunden inne för en befälsreform. De nya kadrar som nu växer fram är av absolut högsta svenska kvalitet, precis som vi var, vilket utlandsinsatserna ju visar. Jag blev bara kapten men genom en ödets nyck Första Linjens Chef över en ovanligt stor mängd anställda.

När jag blickar tillbaka ser jag att det Militära Kamratskapet främst av allt var det som fick mig att kvarstå i tjänst hela livet. Ja vi anar att där Kamratskapet är starkt är inte sällan effektiviteten hög och personalomsättningen låg. (De civila anser för övrigt att vårt egenartade och starka kamratskap är det som främst skiljer oss från dem). Hur skapas kamratskap? frågar sig många högre chef idag. Vårt strävsamma Officersförbund är svaret på spåren: en försvarsmakt byggs på dess människor. Och det är på vår personliga insats det hela vilar.

GÖRAN MELLBLOM
Livgardet

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR OFFICERSFÖRBUNDET

ANNONSAVDDELNINGEN

Tel: 08-742 10 08

Mail: info@irmermedia.com

22 000
läser ditt budskap

**Annonsera i Sveriges starkaste
annonsorgan inom försvarssektorn!**

Direktkanalen till beslutsfattare och inköpare inom bl a; FMV, FRA, FOI, FortV, MUST, Rekryteringsmyndigheten och Högkvarteret.